O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 21 декабр сешанба

Сотувда эркин нархда
№ 250 (2288)

ФАРҒОНАЛИК САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Фидокорлар миллий демократик партиясидан мамлакат Президентлигига номзоди кўрсатилган Ислом Каримов 18 декабр куни Фарғонада вилоят сайловчилари билан учрашди.

Учрашувни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи 11-Фарғона округ сайлов комиссиясининг раиси Расулжон Тожиев очди.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раисининг ўринбосари Йўлдошали Сулаймонов йиғилганларни Ислом Каримовнинг таржимаи ҳоли ва сайловолди дастури билан таништирди. Нотиқ ўз сўзида халқимизнинг мустақиллик ҳақидаги асрий орзуларининг ушалиши Ислом Каримовнинг номи билан боғлиқ эканлигини алоҳида қайд этди. Истиқлол йилларида амалга оширилган кенг қамровли ижтимоий, сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар туфайли юртимизнинг жаҳондаги обрўси ортиб бормоқда.

Учрашувда Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Юртбошимиз фарғоналиклар замон талабига мос ислоҳотларни ўтказишда олдинги сафларда эканини таъкидлади. Хорижий сармояларни энг самарадор соҳаларга жалб этиш ва тўлиқ ўзлаштириш соҳасида фарғоналиклар бошқаларга ўрнак бўлаётир. Чунончи, Япония сармояси эвазига Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида дизел ёнилғиси таркибидаги олтингугуртни ажратиб оладиган янги қурилма ишга туширилди.

Тўқимачилик соҳасига сармоя киритиш ҳам жадал суръатларда давом эттирилмоқда. Тошлоқ туманида ДЭУ компаниялари гуруҳи билан ҳамкорликда ип-йигирув фабрикаси қурилди. Қишлоқ хўжалиги учун ўғит ишлаб чиқариш ишида ҳам кескин ўзгариш қилинди. "Азот" бирлашмаси хорижий сармоядорлар кўмагида қайта таъмирланмоқда. 424 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя жалб қилинган бу иш ниҳоясига етгач, мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини азотли ўғитлар билан таъминлашда туб бурилиш бошланиши шубҳасиз.

Давлатимиз раҳбари фарғоналик деҳқонларнинг заҳматли меҳнати хусусида ҳам алоҳида тўхталди. Фарғоналик ғаллакорлар бу йил давлатимиз омборларига тўрт юз минг тоннадан зиёд сара дон топшириб, эл дастурхони тўкин бўлишига муносиб ҳисса қўшди. Айниқса, фарғоналик фермерлар эришаётган ютуқлар эътиборга лойиқ.

Ислом Каримов маънавият ва маърифат, кадрлар тайёрлаш масалаларига тўхталар экан, янги-янги завод ва фабрикалар қуриш билан бирга, уларда ишлайдиган малакали мутахассислар тайёрлаш вазифасини ҳам назардан қочирмаслик кераклигига диққатни жалб қилди. Зеро, бусиз эртага барча қилинган меҳнат, сарфланган харажат бесамар кетиши мумкин. Вилоятда ишга туширилган ва энди қурилаётган кўплаб академик лицейлар, касб-ҳунар коллежлари айни шу масалани ечиб бериши жиҳатидан ҳам аҳамиятлидир.

Учрашувда Бешариқ туманидаги 2-лицей ўқитувчиси Раънохон Усмонова, Ўзбекистон халқ артисти Муҳаммадсоли Юсупов, Фарғона вилояти иқтидорли болалар 1-мактаб-интернати ўқитувчиси Адолатхон Зоҳидова, ҳарбий хизматчи Ўктам Каримов, Ўзбекистон тумани хотин-қизлар қўмитасининг раиси Назоратхон Қодирова сўзга чиқиб, Ислом Каримовнинг Ватан ва миллат олдидаги улкан хизматлари халқимиз томонидан эътироф этилганини таъкидладилар, фарғоналикларни Ислом Каримов номзоди учун овоз беришга чақирдилар.

* * *

Шу куни Ислом Каримов Давлат шошилинч тиббий ёрдам марказининг Фарғона филиалини бориб кўрди.

Шифохона ходимлари билан суҳбат чоғида мамлакатимиз раҳбари фуқаролар биринчи малакали тиббий ёрдамни давлат тарафидан бепул ва кафолатли равишда олиши лозимлиги, бу ишда шошилинч тиббий ёрдам марказлари асосий рол ўйнашини таъкидлади. Бундай марказларнинг энг замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланиши даволашга кетадиган вақт ва харажатларнинг қисқаришига олиб келади.

(ЎзА)

МАҲСУЛОТ ЭКСПОРТ ҚИЛИНМОҚДА

Бир неча йилдирки, Хоразм вилоятининг Боғот туманида «Хива» Ўзбекистон-Буюк Британия-Россия қўшма корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Бу ерда 65 нафар ишчи-хизматчи ишлайди. Уларнинг унумли меҳнат қилишлари ва кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Муҳими, корхонада ишлаб чиқарилган маҳсулот — тиббий момиқ эса асосан хориж мамлакатларига экспорт қилинаётир.

СУРАТЛАРДА: операторлар (чапдан) Юсуфбой Сатторов, Сотимбой Абдуллаев, Камол Худойберганов ва Шароф Жабборов; корхонанинг хомашёни тозалаш цехида иш қизғин.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

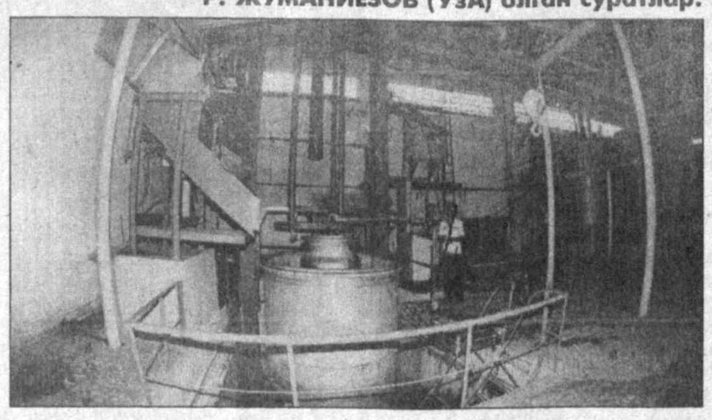

ЎТГАНЛАР ХОТИРАСИ — МУҚАДДАС

Истиқлол шарофати туфайли Ватан озодлиги, элюрт равнақи, халқимиз фаровонлиги йўлида жон фидо қилганлар хотираси абадийлаштирилаётир. Гулистонда қурилган салобатли Хотира майдони бунинг яна бир яққол далилидир. Ундаги мармар лавҳаларга қўриқ ўлканинг урушда шаҳид кетган жангчилари, Мирзачўлни боғу бўстонга айлантирган фидоийларнинг исмишарифи зарҳал ҳарфлар билан ёзилган.

Хотира майдони очилиши маросимида вилоят ҳокими Ў.Исмоилов сўзга чиқиб, бугунги кунда тобора кўркамлашиб бораётган Гулистонда бунёд этилган бу зиёратгоҳ халқнинг ўтганлар хотирасига чексиз эҳтироми рамзи бўлиб қолишини таъкидлади.

Шу куни Гулистонда илк академик лицей очилди. Олти юз нафар ўқувчига мўлжалланган бу билим даргоҳи энг замонавий ўқув жиҳозлари билан таъминланган бўлиб, ёшларнинг пухта билим олиши учун барча шароит яратилган.

Тадбирларда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Н. Жўраев, Бош вазир ўринбосари Ҳ.Кароматов сўзга чиқди.

(ЎзА)

АЖИНИЁЗ ТАВАЛЛУДИНИНГ 175 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛАР ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Муҳтарам ватандошлар!

Биз бугунги кунда ўзбек ва қорақалпоқ халқлари орасида биродарликни, мустаҳкам қон-қардошликни олий қадрият сифатида юксак эъзозлаймиз. Чунки ўзбек ва қорақалпоқнинг бахтини ҳам, орзу-умидларини ҳам, ташвишу ўйларини ҳам бир-биридан ажратиб бўлмайди.

Қорақалпоқ халқи ўтмишнинг суронли сўқмоқларини мардона босиб ўтди. Қорақалпоқнинг кўнгил мулки, бедор тафаккури унинг оғзаки ижодида, Бердақ, Кунхожа каби буюк оқинлари меросида ўз аксини топди.

Биз бугун 175 йиллик қутлуғ тўйини нишонлаётган булбулзабон оқин Ажиниёз ҳам ана шундай бетакрор сиймолардан биридир. Унинг асарларида қорақалпоқ халқининг орзу-ўйлари, ёруғ кунларга бўлган ишончи, нозик диди ва ҳаётга бўлган сўнмас муҳаббати юксак бадиий пардаларда куйланди.

Ўз юрти ҳаётидаги муҳим воқеалар, тарихий жараёнлар катта санъаткорларнинг назаридан ҳеч қачон четта қолмайди. Жафокаш қорақалпоқ элининг ўтган аср ўрталарида олиб борган ҳақиқат ва адолат йўлидаги курашлари Ажиниёзнинг машҳур достонларида, кўплаб шеърларида ўз талқинини топган. Унинг ёрқин лирикаси ёшлик, гўзаллик ва эзгуликнинг ўлмас бадиий обидаси бўлиб қолди.

Муҳтарам биродарлар!

Ватан ва халқ равнақи ташвишида тинимсиз изланган Ажиниёзнинг эзгу орзулари бугун рўёбга чиқмоқда. Мустақил юртимизда инсоннинг бахт-саодатини таъминлаш, баркамол ёш авлодни тарбиялаш, фуқароларимиз онгида эртанги кунга ишончни мустаҳкамлаш мақсадида чинакам тарихий ишлар қилинмоқда. Янги асрда мамлакатимиз ҳар томонлама ривожланган, фаровон ва қудратли давлат бўлиб оламга танилмоғи йўлида ижодкор қорақалпоқ халқининг катта масъулият билан меҳнат қилишига чин дилдан ишонаман. Зотан, халқ шоири Ажиниёз ёзганидек, қорақалпоқ "Кўнгил бериб ваъдасидан қайтмаган, Ҳеч вақт гапни тўқиб-чатиб айтмаган" лабзи ҳалол, мард ва танти халқдир.

Озод ва обод юртимизнинг буюк келажагини кўриш, унинг неъматларидан баҳраманд бўлишдек улуғ мақсадларимизга Яратганнинг ўзи етказсин!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ОРОЛБЎЙИДА АЖИНИЁЗ ЮБИЛЕЙИ

Қорақалпоқ мумтоз адабиётининг етук намояндаларидан бири Ажиниёз Қўсибой ўғли таваллудининг 175 йиллиги мамлакатимизда кенг нишонланди. Байрам шодиёналарининг якуний босқичи Нукус шаҳрида бўлди. Унда Оролбўйи меҳнат аҳли вакиллари, барча вилоят ва Тошкент шаҳридан меҳмонлар қатнашди.

Тадбир Ажиниёз Қўсибой ўғли адабий меросини ўрганишга бағишланган илмий-амалий анжуман билан бошланди. Унда мамлакатимиз таниқли олимлари ва адабиётшуносларининг Ажиниёзнинг туркий халқлар адабиёти ривожига қўшган улкан ҳиссаси, ҳаёти ва фаолияти ҳамда бой ижодий меросини ўрганишнинг аҳамияти тўғрисидаги маърузалари тингланди.

Юбилей арафасида Қорақалпоғистонда кенг кўламли ободонлаштириш ишлари амалга оширилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан, Нукус шаҳрининг хушманзара жойида шоир номи билан аталувчи майдон барпо этилди. Мазкур майдонда Ажиниёзнинг муаззам ҳайкали қад ростлади. Шу куни шоир ҳайкалининг тантанали очилиш маросими бўлди. Юбилей тантаналари иштирокчилари шоир ҳайкали пойига анвойи гуллар қўйдилар.

Оқшом Бердақ номидаги театрда Ажиниёзнинг таваллуд тўйига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг Ажиниёз таваллудининг 175 йиллигига бағишланган тантаналар иштирокчиларига йўллаган табригини Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари Ҳ.Кароматов ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Н.Жўраев йиғилишда Ажиниёзнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида маъруза қилди. Шунингдек, тадбирда сўз олган Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири А.Орипов, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири И.Юсупов ва бошқалар Ажиниёз том маънода халқ шоири, "бу дунёнинг кўрки одам боласи" эканлигини тараннум этган ҳассос сўз заргари бўлганлигини таъкидладилар.

Йиғилиш санъат усталарининг катта концерти билан якунланди.

А. ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

ТАКРОРИЙ ОВОЗ БЕРИШ ЯКУНЛАНДИ

19 декабр куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов ўтказувчи 66 та сайлов округида ва маҳаллий Кенгашларга сайлов ўтказувчи 850 та сайлов округида такрорий овоз бериш ўтказилди

Бугунги кунда сайлов сўзи юртдошларимиз онгида ўзгача маъно касб этмоқда. Улар сайловлар халқ хоҳиш-иродасини тўғридан-тўғри билдириш, давлат бошқарувида бевосита иштирок этиш шакли эканлигини теран англаб етмоқдалар. Шу боис 5 декабр куни бўлиб ўтган сиёсий тадбирларда юртдошларимиз фаоллик кўрсатдилар.

Дарвоқе, 5 декабр куни Олий Мажлис депутатлиги учун ўтказилган сайловларда мамлакатимиздаги 5 та сиёсий партия, ҳокимият вакиллик органлари ва сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳлари томонидан 1010 нафар номзод сайлов бюллетенларига киритилган эди. Мазкур сайлов натижалари эса номзодларнинг 184 нафари депутатлик мандатини қўлга киритганини кўрсатди. Қолган 66 та сайлов округида эса биронта ҳам номзод етарли овоз ололмагани учун, тегишли қонунларга мувофиқ, 19 декабр куни такрорий овоз бериш ўтказилди. Такрорий овоз берилган сайлов округлари ҳудудлар бўйича тақсимланганда, Тошкент шаҳрида 7 та, Андижон вилоятида 3 та, Бухорода 4 та, Жиззахда 2 та, Навоийда 2 та, Наманганда 8 та, Самарқандда 7 та, Сирдарёда 3 та, Сурхондарёда 5 та, Фарғонада 8 та, Хоразмда 1 та, Тошкентда 8 та, Қашқадарё вилоятида 5 та, Қорақалпоғистон Республикасида эса 3 тани ташкил этди.

Шуни таъкидлаш жоизки, биринчи тур сайлов натижалари эълон қилинганидан буён Олий Мажлисга сайлов ўтказувчи 66 та сайлов округи ва 2068 та сайлов участкасида такрорий овоз беришни ўтказиш бўйича Марказий сайлов комиссияси, округ ва участка сайлов комиссиялари томонидан кенг кўламли тайёргарлик ишлари амалга оширилди.

Жумладан, рўйхатга олинган сайловчиларга таклифномалар чоп этилиб, тарқатилди. Белгиланган намунадаги сайлов бюллетенлари етарли миқдорда тайёрланиб, сайлов участкаларига етказилди. Марказий сайлов комиссияси Матбуот маркази вилоятлардаги ўз бўлимлари орқали такрорий овоз беришда овозга қўйилган номзодларнинг сайловолди ташвиқотларини доимий равишда кузатиб борди. Натижа эса кутилганидек бўлди. Чунки бу галги тадбирда ҳам барча сайлов округларида демократик тамойиллар тўла-тўкис намоён бўлди. Олий Мажлис депутатлигига такрорий овоз бериш учун рўйхатга олинган 3 миллиондан ортиқ сайловчилар ўзларининг конституциявий ҳуқуқ ва бурчларини сидқидилдан адо этдилар. Дастлабки маълумотларга қараганда, уларнинг 87 фоизи ўзлари танлаган номзодлар учун овоз берган. Такрорий овоз бериш ҳам, худди 2 ҳафта аввал бўлганидек, эрталаб соат 6.00 дан кеч соат 20.00 гача давом этди.

Марказий сайлов комиссияси такрорий овоз беришда ғолиб чиққанларни «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Қонуннинг 43-моддасида белгиланган тартибда аниқлайди. Унга биноан, такрорий овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўпроқ олган номзод, башарти уни ёқлаб берилган овозлар сони унга қарши берилган овозлар сонидан кўп бўлган бўлса, сайланган, деб ҳисобланади. Марказий сайлов комиссиясидан олинган маълумотларга қараганда, яқин кунларда такрорий овоз бериш натижалари матбуотда эълон қилинади.

Шундай қилиб, тез орада мамлакатимизда яна бир тарихий воқеа рўй беради: Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг тўлиқ таркиби шаклланади.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТОШКЕНТ ДЕКЛАРАЦИЯСИ БМТНИНГ РАСМИЙ ҲУЖЖАТИ МАҚОМИНИ ОЛДИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси Тошкент декларациясини узоқ истиқболга мўлжалланган кенг қамровли сиёсий ҳужжат ва ички афғон барқарорлигининг инсонпарварлик жиҳатларини ўзида мужассамлаштирган сиёсий ҳужжат мақоми этиб белгилади.

Бу ҳақда БМТ Бош Ассамблеясининг 17 декабрдаги мажлисида маълум қилинди.

Ушбу мажлисда «Афғонистонда инсон ҳуқуқлари масаласи» резолюцияси қабул қилинди. Унга **1999 йилнинг 19 июлидаги Тошкент декларациясини бажариш ва ўқ отишни тўхтатишга эришиш мақсадида** БМТнинг Бош Ассамблеяси барча афғон томонларини зудлик билан ҳарбий ҳаракатларни тўхтатиш, Бош котибнинг махсус вакили ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг махсус миссияси билан ҳамжиҳатлик қилиш ва ҳар томонлама ҳамкорлик юритиш тўғрисидаги низом киритилган.

Ҳужжатда, шунингдек, ушбу тавсияларнинг бажарилиши одамларнинг ўз уйларига ихтиёрий қайтишлари, кенг аҳоли қатламларига суянган кўп миллатли нуфузли ҳукуматни шакллантириш, афғон халқининг ўз мавқеини белгилаш ҳуқуқларини тўла амалга оширишга имкон берувчи кенг қамровли сиёсий барқарорликка асос солган бўлар эди, деб таъкидланади.

«Жаҳон» АА.

ЎСИМЛИКЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ — МУҲИМ ВАЗИФА

Республика Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида ўсимликларни зараркунанда ҳашарот ва турли касалликлардан ҳимоя қилишни кучайтиришга бағишланган илмий-амалий семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Унда тармоқ вакиллари, ўсимликларни ҳимоя қилиш маркази ходимлари, соҳа мутахассислари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Б.Олимжонов анжуманни очиб, қишлоқ хўжалигида мўл ҳосил етиштиришга эришиш, экинларни зараркунанда ҳашаротлар ва бегона ўтлардан ҳимоя қилишни кучайтириш масалаларига тўхталиб ўтди.

Маълумки, қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ва сифатли ҳосил етиштириш учун серунум навларни жорий қилиш билан бир қаторда, минерал ва маҳаллий ўғитлардан унумли фойдаланиш, ўсимликларни зараркунанда ҳашаротлар, турли касаллик ва бегона ўтлардан самарали ҳимоя қилиш зарур. Шу боис экин майдонларида агротехник ва биологик усулларга таяниб кимёвий ишлов ўтказиш, ўсимликларни уйғунлаштирилган ҳолда ҳимоя қилиш лозим.

Кенгашда таъкидланганидек, 1999 йилги мавсумда ўсимликларнинг зараркунанда ҳашарот ва турли касалликларга чалинишининг олдини олиш мақсадида ҳар 70-80 гектар майдонга биттадан назоратчи қўйилди. Улар пахтазор, ғаллазор, боғ ва токзорларни икки мартадан, чигиртка тарқалиши мумкин бўлган майдонларни эса уч мартадан текширувдан ўтказди. Обҳавонинг ноқулай келиши ғаллада занг касаллиги кўпайишига олиб келди.

Сурхондарё, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида бу касаллик талайгина майдонларга тарқалди. Кўрилган зарур чора-тадбирлар туфайли ҳосилнинг асосий қисми сақлаб қолинди.

Шуни айтиш керакки, бошоқли дон экинларига зарар етказиши мумкин бўлган чанг ва қоракуя, илдиз чириш, септориоз каби касалликларнинг олдини олиш учун мамлакатимизда бир қанча кимёвий воситалар мавжуд. Айни пайтда занг касаллиги 2000 йил ҳосилига хавф солишининг олдини олиш мақсадида жойларда мутахассислар ҳозирдаёқ майсаларни ва атрофдаги ғалласимон ўтларни назорат қилмоқда.

Семинарда республикамизда чигирткa тарқалишининг олдини олиш чора-тадбирларини ҳозирдаёқ кўриб қўйиш зарурлигига эътибор қаратилди. Шуни таъкидлаш керакки, қишлок хўжалиги зараркунандаларига қарши курашда асосий эътибор атроф-муҳит, аҳоли ва жонзотлар учун безарар бўлган биологик усуллардан фойдаланиш лозим. Ўсимликларни ҳимоя қилиш ва агрокимё тадқиқотлари марказлари ходимларининг изланишлари самараси ўлароқ, ғўза ва бошқа экинлар ҳосилига кўсак қурти, шира ва ўргимчаккана сингари ҳашаротлар етказадиган зарар нисбатан камаймоқда. Айни вақтда вилоят ва туманларда қишлоқ экологияси бирмунча яхшиланишига эришилди.

Анжуманда ўсимликларни ҳимоя қилиш ва агрокимё соҳаси ходимлари олдига келгуси йилда бу борада янада улкан ва масъулиятли вазифалар қўйилгани қайд этилди. Зеро, истиқболни белгилаш бўйича 2010 йилгача мўлжалланган режаларда қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилини мунтазам кўпайтириб бориш кўзда тутилган. Нафақат пахта, ғалла, шолидан юқори ҳосил олиш, балки боғ ва токзорлар самарадорлигини ошириш, қанд лавлаги, сабзавот, полиз, картошка ва бошқа маҳсулотлар мўл-кўллигини таъминлаш зарур.

Семинар-кенгаш иштирокчилари республика ишлаб чиқариш ўқув-илмий биолабораторияси ҳамда Ўсимликларни ҳимоя қилиш институтида зараркунанда ҳашаротларга қарши кураш биологик усуллари, хорижда ва ўзимизда ишлаб чиқарилган турли техник воситалардан унумли фойдаланиш тажрибаси билан танишдилар.

Олим НОРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

УЧРАШУВЛАР САМАРАЛИ БЎЛДИ

Пойтахтимизнинг Ишбилармонлик алоқалари марказида матбуот анжумани бўлиб ўтди. Унда Марказнинг бош директори, Ўзбекистон бўйича "Бранденбург-99" Европартенариатининг Миллий маслаҳатчиси Шуҳрат Охунжонов журналистларни Европартенариатнинг навбатдаги сессияси натижалари билан таништирди. Октябр ойида Германиянинг Потсдам шаҳрида бўлиб ўтган бу анжуманда етмиш олти мамлакатдан келган ишбилармон қатнашди. Унда мамлакатимиздан тўртта хусусий ишлаб чиқариш фирмаси раҳбари, шунингдек, Бизнесни қўллаб-қувватлаш марказининг вакили иштирок этди.

Одатдагидек, анжуманнинг иш жадвали қатъий бўлди. Ўзбекистонлик ишбилармонлар чет эллик ҳамкасблари билан икки кун ичида қирққа яқин бизнес-учрашув ўтказди. Учрашув натижасида улар тўққизта компания билан ҳамкорлик қилиш, мутахассислар ва ахборотлар айирбошлаш ҳақида битим тузди, шунингдек, келгуси режаларга оид бешта ҳужжат имзолади.

Ўзбекистонлик ишбилармонлар Германияда ишлаб чиқаришнинг турли соҳалари билан танишди. Масалан, Сирдарё вилоятининг "Сарбонтекс" савдо-ишлаб чиқариш акциядорлик жамияти раҳбарлари тиббиёт асбоб-ускуналари ва дори-дармонлар ишлаб чиқарувчи немис компанияси вакиллари билан самарали музокара олиб борди. Бирлашма қошида тиббий бинтлар ишлаб чиқариш бўйича қўшма корхона ташкил қилиниши режалаштирилмоқда. Қашқадарё вилоятининг "Дунё-М" акциядорлик жамияти директори С.Жуманов нафақат озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи немис фирмаси, шу жумладан, "Brauhaus Preussen Pills GmbH" компанияси таклифлари билан танишиб чиқди, балки немис ишбилармонларида бозоримизга нисбатан қизиқиш ҳам уйғота олди.

Шунингдек, матбуот анжуманида Потсдамда ўтказилган анжуман ўзбекистонлик ишбилармонлар учун етарли даражада самарали бўлганлиги қайд этилди. Анжуман давомида Ўзбекистон Республикасининг Германиядаги элчихонаси ишбилармонларимизга катта ёрдам берди.

(ЎзА)

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Корхоналар банкротлиги ва санацияси бўйича ҳукумат комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, мазкур комиссия раиси Б.Ҳамидов бошқарди.

Мажлисда Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги раҳбарлари, корхоналар банкротлиги ва санацияси масалалари бўйича Тошкент вилояти ҳудудий комиссияси аъзолари иштирок этди.

Мажлисда коммунал хизмат кўрсатиш вазирининг ва корхоналар банкротлиги ва санацияси бўйича Тошкент вилояти ҳудудий комиссияси раисининг зарар кўриб ишлашни тугатиш, иқтисодий ночор корхоналарни молиявий соғломлаштириш, ҳукумат комиссияси баёний қарорларининг ижроси юзасидан амалга оширилган ишлар тўғрисидаги ҳисоботи тингланди.

Комиссия коммунал хизмат кўрсатиш вазирлигининг, Тошкент вилояти ҳудудий комиссиясининг иқтисодий ночор корхоналарни молиявий соғломлаштириш ва истиқболсиз корхоналарни тугатиш борасидаги фаолиятининг қониқарли эмаслигини қайд этди.

Самарали фаолият юритиш истиқболи йўқлиги, банкротлик белгилари мавжудлиги муносабати билан мажлисда "МПМК-22", "МСПМК-301", "Чирчиқ экспериментал асфальт-бетон заводи", "Гилам тўқиш" акциядорлик жамияти, "Бунёд" жамоа корхонаси ва "Яфасота" хусусий фирмасини банкрот деб эълон қилиш жараёнини бошлаш ҳақида қарор қабул қилинди.

(ЎзА)

МАЪНАВИЙ БОЙЛИКНИНГ БАҲОСИ ЙЎҚ!

«ГАЗЕТА - ЖОНУ ДИЛИМИЗ»

— дейди Тўрақўрғон туманидаги «Олтин водий» ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Убайдулла АБДУЛЛАЕВ

Ушбу хўжалик ҳақида гап кетганда, унинг ери олтин, дея таъриф беришади. Аслида саховатли заминимизнинг дур унмайдиган бўлаги-ю, қишлоқ меҳнаткашининг ғайратсизини топишнинг ўзи қийин. Хўжалик аҳли бу йил ҳам туманда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини адо этиб, кўп йиллик анъанасига содиқ қолди. Лекин бу ерда ишларнинг муттасил олға босаётганига сабаб биргина ер шароити-ю, одамларнинг меҳнатсеварлигими?

— 1999 йил бизнес-режасида пахтачиликда меҳнат қилаётганларга 36,2 миллион сўм иш ҳақи тўлаш белгиланганди. Август ойида бу масалани қайта кўриб чиқдик. Пахтакорларимиз ҳосил пишиб етилгунга қадар 42 миллион, терим даврида 18 миллион сўм пул олишди, — дейди ширкат хўжалиги бош ҳисобчиси Абдусамат Турдиев.

Унинг сўзларидан далада ишлаётганларда ерга меҳр, пировард натижадан манфаатдорлик туйғуларини мустаҳкамловчи омил — меҳнатга яраша ҳақни ўз вақтида тўлаш тўғри йўлга қўйилганини англаб олиш қийин эмас. Бозор иқтисодиёти шароитида деҳқонни қўллаб-қувватлашнинг маъқул йўли ҳам шу.

Хўжаликнинг якунланаётган йилдаги натижалари чакки эмас. Ҳосилдорлик 36 центнерга етказилиб, 2300 тонна пахта тайёрланди. Унинг 1020 тоннаси уруғлик. Бу қўшимча яна 11 миллион сўм даромад демакдир. Ширкат хўжалиги ҳозирнинг ўзида даромадини 100 миллион сўмга етказди. Бунга ғалладан тушган 9,7 миллион, картошкадан олинадиган 6,5 миллион, буғдойнинг ўрнига экилган шолидан келадиган 3,5 миллион сўм соф фойда қўшиладиган бўлса, хўжалик хазинасида нималар борлиги кўзга ташланади-қўяди.

— Жамоамиз аъзоларининг дунёқараши юксалиб, ислоҳотлар моҳиятини тушуниб етишларида ҳар куни хонадонимизга кириб келаётган «Халқ сўзи»нинг ҳам ҳиссаси катта, — дейди бошқарув раиси Убайдулла Абдуллаев.

Газета мутахассису деҳқонларимизнинг жону дили, доимий ҳамроҳи. Унда босилаётган ижтимоий-сиёсий мавзудаги мақолалар тафаккуримизни чархласа, ишлаб чиқаришни юксалтириш борасидаги чиқишлар фаолиятимизда жуда асқотяпти. Чунончи, хўжалигимизда ширкат усули муваффақиятли жорий этилишида ҳам газетадан ўқиб-билганларимиз анча қўл келди.

Ҳозиргача хўжалик фаолларининг 40 нафари «Халқ сўзи» мухлислигига содиқ қолиб, келгуси йилга обуна бўлишди. Жамоа бошқаруви яна 10 нафар меҳнат фахрийси газетага обуна бўлишига ҳомийлик қилди. Обуначилар сонини 70 нафарга етказиш чоралари кўриляпти. Булар раиснинг гаплари тўғрилигини тасдиқлайди.

«Олтин водий»да бугун келгуси йил ҳосили учун замин тайёрлаш ишлари авжида. Жамоа аъзолари «Халқ сўзи» билан ҳамкорликнинг мустаҳкамланаётганлигини муваффақиятларнинг яна бир омили, деб билишмоқда.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОБУНА-2000

КЕЛГУСИ ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА, ШОШИЛИНГ!

«Халқ сўзи» – 229,
«Народное слово» – 116.

Тарих — бу менинг, аждодларимнинг ўтмиши

ИНСОНИЙ ТАРИХ ФАЛСАФАСИ

Миллий мустақилликни қўлга киритганимиздан сўнг ранг-баранг мавзуларда кўплаб китоб, рисолалар нашр қилинди. Уларда жамланган илмий ғоялар сингишиб, халқимизнинг мафкурасини ислоҳ қилишга амалий ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Синчков китобхонларимиз сиёсатшунос ва жамиятшунос олим Нарзулла Жўраевнинг «Юксалиш», «Агар огоҳсен» ва бошқа китобларида янги ижтимоий-сиёсий ғояларнинг яхлит тизимини кўришди. Шу сабабли муаллифнинг рисолалари янги сиёсий маърифатнинг, ўзбек сиёсатшунослик мактабининг илк қадамлари сифатида самимий кутиб олинмоқда, ўқилмоқда. Яқинда «Маънавият» нашриётида Н. Жўраевнинг «Тарих фалсафаси» деб номланган янги китоби чоп қилинди.

Китоб инсоният, миллат тарихидек маҳобатли муаммонинг долғали XX аср охиридаги фалсафий, сиёсий таҳлили ҳақида. Муаллиф тарихни идеаллаштирмайди. Кўкка ҳам кўтармайди, ерга ҳам урмайди. Китоб самимийлик, сиёсий таҳлил ва илмий ҳалолликка қурилган. Яъни тарозининг бир томонига юксак маданий тараққиётнинг олий даражаларини, иккинчи палласига —зиддиятлар, бож, тож учун курашларни — маънавий чекиниш даврларининг қайғули оқибатларини қўяди.

Шу сабабли китобдаги тарихни инсон, унинг маънавияти яратди, деган фикр тарихга янгича фалсафий қарашга интилишдек бўлиб туюлади. Иккинчи мингйиллик тугамоқда. Инсоният ўзи босиб ўтган йўлга — изларига қараб хулосалар қилиши керак. Ҳа. Ўтган мингйилликда буюк илмий (радио, электр токи, одам ойга чиқди, компьютерлашган санъат, мусиқа, ТВ, «чўнтак телефон»дан фойдаланаяпмиз ва ҳ.к.) кашфиётлар қилинди. Лекин жаҳоннинг 31 мамлакатидан тўпланган олимлар томонидан «Инсоният инсонийлигини сақлаб қола оладими?» деган антропологик муаммо ҳам XX аср охирига келиб кўтарилди-да! (Нью Жерси, 1989). Демак, инсониятнинг бой-бадавлат, билимли, учқур бўлиши унинг инсонийлашувини кафолатламади, юксак маънавиятини белгиламади. Аччиқ ҳақиқат: инсонларни ўзлари учун фойдали ишларга ҳам, ўзлари учун зарарли ишларга ҳам (сўнгги мисол — собиқ коммунистик мафкура тажрибаси) уюштиришди. Сиёсий тарихда бунга мисоллар кўп бўлди. Ўтган мингйилликда миллионлаб одамлар бир-бирларига аввал тош отдилар, ўроқ, найза, қилич санчдилар. Бунинг «унуми бўлмади». Порох ижод қилинди. Автомат ўточарларнинг янада бехато, аниқ, тежамлилари ижод қилинди, бомбалар ясалди. Ўточарлардан бир томон — ҳужум учун, иккинчи томон — ҳимоя учун фойдаланди. (Энг зўр ўточар ижодкори Калашниковга 2-мингйиллик сўнггида генерал-лейтенант унвони берилди). Товушдан тез учувчи реактив қузғунлар урчитилди. Бу ҳам камлик қилди. Ядро қуроллари ихтиро қилинди. Қисқаси, ҳозир одамзотда ўзини ва Ер куррасини бир неча марта барбод қилиш учун етарли портловчи модда бор. Одам Ато ва Момо Ҳаводан тарқаган, бир-бирига азалий қариндош, лекин нафси олдида маънавияти таслим бўлган, бир-бирига азалий ва абадий қариндошлик туйғуси унутилган одамзот. Одамлар ишонган ғоялар. Одамларни шу ғояларга ишонтирган сиёсатчилар, доҳийлар. Лекин сиёсатчию, доҳийлар тоифаси икки хил бўлди. Бир тоифаси халқи учун, иккинчи тоифаси — ўзи учун «фидойилик» қилишди. Бу икки тоифа ҳозир ҳам бор. Демак, бундан кейин ҳам бўлади. Огоҳроқ бўлишимиз керак учинчи мингйилликда. Бунинг учун биз сўзи, иши бир, бир жон, бир тан, ўз давлати ва савлатига эга миллат бўлишимиз керак. XXI аср талаби, Буюк келажак шарти — шу.

Тарих ҳақиқатига етишнинг энг яқин йўли энди топилгандек кўринади. Бу йўлни китоб мутолаасидан келиб чиққан ҳолда, «Инсон ва унинг ҳаётий ҳикмати» йўли деб аташ мумкин. Кўриниб турганидек, бу йўл бизга мингйилликлар қаъридан термулиб турган, руҳлари бизни ҳимоя қилаётган азиз машойихлар, донишмандлар йўлидир. Бу йўл —ўзимизнинг, ўзбекча йўл. У марксча-ленинча эгри, яъни «тарих — бойлар ва камбағаллар орасида бўлиб ўтган курашлар баёнидир» деган ёндашувнинг нақадар риёкор эканлигини кўрсатади. Инсоният тарихини унинг бевосита бунёдкори — Инсон ва унинг маънавий-руҳий кечинмаларига боғлаб ўрганиш зарурлиги тушунтирилади. Чунки «...сиёсий, иқтисодий, ҳуқуқий ислоҳотлар бевосита инсон онги, тафаккури ва қалби орқали ўтказилган тақдирдагина унинг қадри ошади, самараси кўпаяди» (11-бет), дейди муаллиф.

Китобда тарихга «Тарих — бу менинг, аждодларимнинг ўтмиши-ку!» деган меҳрли, ҳурматли ва масъулиятли ёндашиш ғояси олға сурилади. Бу ёндашув бизнинг ворислик нигоҳимизни ўзбекнинг уч мингйиллик тарихига буради. Ҳозир, яъни 1999 йилда яшаётган ҳар бир ўзбекистонликнинг «маърифий кўзларини» унинг ота-бобоси яшаган, ижод қилган макон ва замонларга қаратади. «Тарих — бу менинг, аждодларимнинг ўтмиши-ку!» деган меҳрли, ҳурматли ва масъулиятли ёндашувнинг ҳикмати шунда эмасми?

Мазкур тарихий-фалсафий ёндашув ёки «Инсоний тарих» концепцияси шу пайтгача биз қўллаб келаётган «Тарих» деган расмий тушунчадан бой ва устун. Чунки бу талқинда тарихни яратган Инсон, унинг маънавияти, шодлик ва қайғулари, орзулари тадрижи яққол сезилиб туради. Тарихнинг, аслида, инсон ҳақидаги фан эканлиги таъкидланади. Унинг ижтимоий-сиёсий қиммати республикамизнинг Инсон манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган сиёсатига пайвандлиги билан замонавийлик касб этади. Пировард натижада эса миллий тараққиёт масаласининг миллий тарихий омилини ҳосил қилади.

«Инсоний тарих» концепциясида материалистик, идеалистик, дуалистик, теологик ва ҳ.к. ёндашувлардаги бир ёқламалик рад этилади. Яъни бундан 100, 200, 500, 1000 йил олдин миллатимиз сурати ва сийрати, тутуми, орзу-ниятлари, ҳаётини қандай бўлса, шундай кўрсатиш кераклиги ғояси устувор. Демак, тарих дарсликлари — сиёсий, ҳарбий-иқтисодий ўзгаришлар қайдномаси эмас, балки халқимиз ҳаётининг барча қирраларини яхлит тушунтирувчи, севимли дарслик бўлиши керак. Бунинг учун биз «...солномачилик, қуруқ рақамбозлик, баёнчилик иллатларидан бутунлай қутулишимиз даркор», дейди муаллиф. Дарҳақиқат, масала шундай қўйилса ва амалга оширилса, тарихни ўқитишда юқори даражаларга эришилади. Ана шунда ўқувчи-ёшларимиз ҳиссиз рақамлар тарихини ёдлашдан қутиладилар. Ҳар бир ўқувчи тарих фанига **«Тарих — бу менинг, аждодларимнинг ўтмиши-ку!» деган меҳрли, ҳурматли ва масъулиятли муносабат билан ёндаша бошлайди.** Бизга ўқувчиларнинг тарих фанига айнан шундай муносабати керак эмасми ўзи?!

Жафокаш халқимиз ўзининг 3000 йиллик тарихидан фақат 376 йилидагина мустақил яшаган экан. Нақадар қайғули. Ўзбек XIX, XX асрларда ҳам мустамлака, ғафлатда эди. Фақат 1991 йилдан чинакамига уйғонди. Уни Ислом Каримов уйғотди. Буни у англаяпти ва энди ухламайди.

Асарда ана шу ҳақиқатни уқтирувчи, мустақил сиёсий тарихимизнинг жўшқин, бедор йилларидан келиб чиқувчи таҳлил бор. Унда 80-йиллар охири, 90-йиллар бошида миллий мустақиллик учун сиёсий кураш манзараси, миллий суверенитет учун Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримовнинг дадил, маҳоратли сиёсий жасоратидан ёлқинли лавҳалар келтирилган. Китобда келтирилган фактлар мустақилликни қўлга киритиш ва сақлаб қолиш учун қанча сиёсий куч, меҳнат, чўян ирода, собитқадамлик керак бўлганлигидан сўзлайди.

Президентимизнинг халқаро ҳурмати жаҳоннинг Ўзбекистонга ҳурматини, эътиборини оширмоқда. Илгари Самарқанд, Бухорони маданий саёҳат масканлари даражасида билган жаҳон энди шу мўъжизаларни яратган халқни, Миллатни танияпти, тан олаяпти.

Шўролар ўзбекнинг меҳмондўстлиги, мезбонлиги, пахтакорлиги ва албатта, меҳнатсеварлигини ёқтирар эди. Энди бу миллат ўзининг нафақат пахтакор, балки буюк тарих, салтанатлар меросхўри эканлигини дунёга англатди, қилаётган ишларимиз жаҳонни бунга ишонтирди. Шу сабабли дунё мамлакатлари иззат ва эҳтиром қила бошлади. Бундан ҳар бир ўзбекистонлик ўз қадрининг бир неча баҳя ошганлигини ҳис қилмоқда. Демак, энди Ўзбекистонга кўрсатилаётган буюк эъзознинг масъулиятини ҳам бир неча баҳя юқори кўтаришимиз керак. Юртбошимизга мос, бир жону бир тан, 46 миллион қўли билан ўзбек байроғини мустаҳкам тутиб олға қалққан ўткир миллатга айланишимиз керак.

Китобда «Ўзбек ислоҳотчилик модели»да миллий қиёфа ва миллий тафаккурга содиқлик принципи орқали давлат сиёсати ва халқ қарашлари, орзу-истаклари уйғунлигининг ҳикмати баён қилинган. Чунки Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг халқи унинг чинакам бойлигидир», деган ғояси ўзбек моделининг тамойилларидан бири сифатида амалга оширилмоқда. Оғир халқаро муҳитда бунёд қилинаётган тараққиётнинг «ўзбек модели»ни кузатаётган хорижлик сиёсатчилар тўрт томонимиздаги ноиложлик ва беқарорликни кўриб: «Ўзбекистон халқининг чинакам бойлиги — унинг Йўлбошчисидир», дея фикр ва зикр қилмоқдалар. Бу эътироф учун барча ҳужжатли асослар борлиги китобнинг «Мустақиллик ва тарихий жараён», «Демократия ва тарихий жараён» бобларида холислик ва самимият билан очиб берилади. Жумладан, Ислом Каримовнинг жаҳон сиёсатига таъсири, новаторлиги нафақат Бирлашган Миллатлар Ташкилотида, балки Европа Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилоти, Ислом Конференцияси Ташкилоти ва бошқа халқаро ташкилотлардаги ташаббуслари мисолида кўрсатиб берилган. Бунга яқинда Туркияда бўлиб ўтган ЕХҲТнинг халқаро саммити ҳам яққол мисол бўлди.

Китобнинг тили, услубига алоҳида тўхталиш жоиз. Китобда ҳар биримиз гувоҳ бўлаётган ва иштирок этаётган тирик тарих, тирик фалсафа, тирик сиёсат **ҳаракатда** тасвирланган. Услубда илмийлик, бадиийлик, жозиба муштарак. Шунинг учун китоб мароқ билан ўқилади. Демак, тарих, ҳатто тарих фалсафасидек мураккаб мавзуни ҳам ўзбекча, мароқли тушунтирса бўлар экан.

Тарихни ўрганишнинг Н. Жўраев таклиф қилаётган концепциясидан ижтимоий-сиёсий фанларни ўқитишни услубий такомиллаштиришда методологик тамойил сифатида фойдаланиш мумкин. Масалан, адабиёт, педагогика, ҳуқуқ, сиёсат тарихини ўрганиш инсон, унинг маънавияти, руҳияти, орзулари билан боғланса, ижтимоий-сиёсий фанлар таҳсили таъсирчан ва самарали бўлади. Бу ўз навбатида миллат, давлат, тарих, Буюк келажакни тушунишда якдилликни яратишга хизмат қилади ва Юртбошимиз таъкидлаган умуммиллий ватанпарвар бирликка эришишга ёрдам беради.

Нажмиддин КОМИЛОВ,
филология фанлари доктори, профессор.
Муҳаммад ҚУРОНОВ,
педагогика фанлари доктори.

Иқтисодиёт қирралари

«ОЛТИН ЮЛДУЗ»ЛИ КОРХОНА

Ўзбек пахтаси... Унинг довруғи қай юртларга етиб бормаган дейсиз. Халқимизнинг пешона тери эвазига етиштирилган момиқ толамизга хорижлик ишбилармонлар азалдан харидор эканлиги ҳам инкор этиб бўлмас ҳақиқат. Аммо кўп йиллар давомида ана шу «оқ олтин»имизни сувтекинга беришга мажбур бўлгандик. Шукурки, Истиқлол қуёшининг сўнмас нури ана шу қарамлик занжирларини парчалаб, дунё сари кенг йўл очди.

Эндиликда ўз пахтамизни «марказ»дан белгиланган баҳода вагонга юклаб, орқасидан оғир хўрсиниб қолмаймиз. Аксинча, харидорни ҳам, «оқ олтин»имиз баҳосини ҳам ўзимиз танлаймиз. Сифатлилиги, пишиқлиги билан етти иқлимга донғи кетган хомашёмиз ҳозирда яна ўз қадрини топди. Кўплаб хорижий инвесторларнинг мамлакатимизда тўқимачилик корхоналари ташкил этишга интилаётганининг боиси ҳам шу.

Республикамизда иқтисодиётни эркинлаштириш борасида олиб борилаётган ишлар самараси ўлароқ, бугун нафақат давлатимиз, балки алоҳида корхоналар ҳам чет эллик ишбилармонлар билан тўғридан-тўғри алоқа ўрнатишган. «Беруний пахта тозалаш заводи» акциядорлик жамияти ана шундай жамоалар сирасига киради. Унинг маҳсулотлари Белгия, Англия, Сингапур, Хитой каби ўнлаб давлатларга экспорт қилинаётир. Буюртмачиларнинг сони кун сайин ортиб бораётгани ҳам бу ерда тозаланган пахта толасининг юксак сифатидан далолат беради.

Акциядорлик жамияти бошқаруви раиси Баҳром Кушакеев Мадрид шаҳрида фаолият кўрсатадиган B.I.D. (Бизнесни қўллаб-қувватлаш дирекцияси) Халқаро конвенцияси таклифига кўра, Испанияда бўлиб, у ердан «Олтин юлдуз» билан қайтди.

Маълумки, B.I.D. конвенцияси ҳар йили дунёнинг кўпгина давлатларидаги корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати бўйича танлов ўтказади. Ана шу танловда Беруний пахта тозалаш заводида тайёрланган тола юксак сифати учун Халқаро платина юлдузи билан тақдирланди. Таъкидлаш жоизки, бу корхонанинг дастлабки муваффақияти эмас. 1997 йил 30-31 октябр кунлари Женевада бўлиб ўтган конвенцияда мазкур акциядорлик жамияти сифат учун «Олтин юлдуз» халқаро мукофотига сазовор бўлган эди.

Корхонада иш суръати бир зум бўлсин сусаймайди. Жорий йилнинг ўн ойида 588 миллион 642 минг сўмлик маҳсулот тайёрланиб, шундан 552 миллион 267 минг сўмлиги аллақачон харидор қўлига етган.

Завод қошида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи цехлар фаолият кўрсатмоқда. Бу ерда тайёрланган маҳсулотлар ишчи-ходимларга аталган. Ана шу цехларнинг бири ўтган ўн ойда 5 миллион 639 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаргани уларнинг қанчалик самарали иш юритаётганидан далолат. Шунингдек, 620 кишилик аҳил жамоа ўз санаторий-профилакторийси, болалар боғчасига ҳам эга, улар бепул хизмат кўрсатади.

Жамиятда 11102 дона акция чиқарилган бўлиб, унинг 26 фоизини корхона, 51 фоизини давлат улуши ташкил этса, 23 фоиз қимматли қоғоз эркин савдода сотилган. Дивидендларнинг вақтида бериб борилаётгани ҳам муваффақиятлар омили бўлаётир.

«Олтин юлдуз»ли корхона аҳлининг келгуси режалари бисёр, ниятлари улуғ. Эришилган муваффақиятни мустаҳкамлаш, иш унумдорлигини янада ошириш асосий шиоримиз, дейишмоқда улар.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.

Соғлом авлод учун

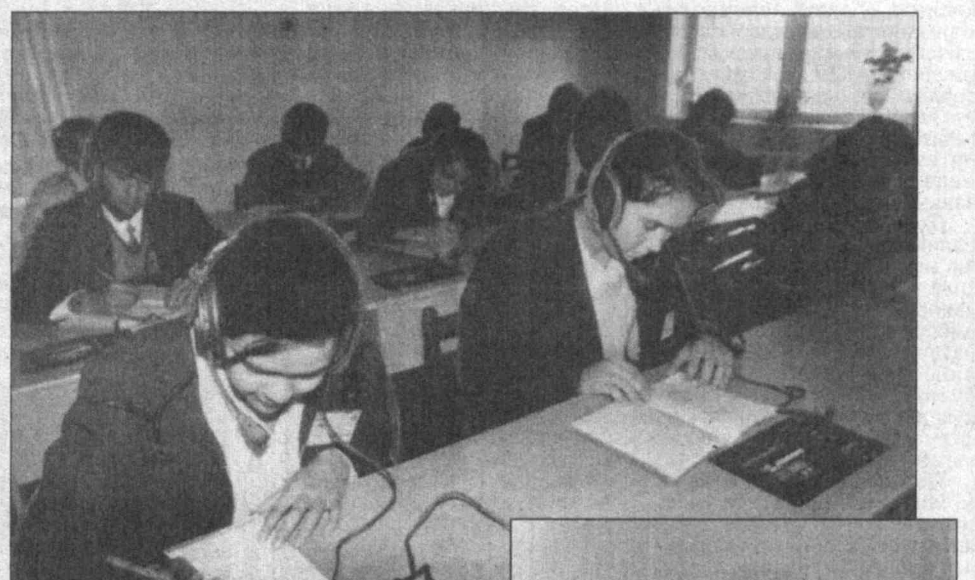

ЯНГИ БИЛИМ МАСКАНИ

Сурхондарё вилоятида бугунги кунда 7 та коллеж ва иккита академик лицей фаолият кўрсатмоқда.

Ана шундай янги билим даргоҳларидан бири Термиз шаҳридаги савдо техникуми базасида фаолият кўрсатаётган касб-ҳунар коллежидир. Ҳозир мазкур коллежда сотувчилик, телерадио аппаратларини тузатиш устаси, ҳисобчилик, солиқ ва солиққа тортиш, ҳуқуқшунос-иқтисодчи каби олти йўналиш бўйича 175 ўқувчи таълим олмоқда.

Коллежда 22 та ўқув хонаси бўлиб, ҳаммаси Жанубий Кореядан келтирилган замонавий асбоб ускуналар билан жиҳозланган. Шунингдек, коллеж қошида узоқдан келадиган талабалар учун 75 ўринли ётоқхона ҳам мавжуд. Ёшларнинг соғлом ва бақувват ўсишлари учун эса қишки ва ёзги спорт комплекслари ишлаб турибди.

СУРАТЛАРДА: солиқчилар гуруҳида инглиз тили дарси; ўқитувчи Файзулло Айназаров талабаларга ЭҲМдан сабоқ бермоқда.

И. ХЎЖАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

«АМБУЛАНС» ҲАРАКАТДА

Йил бошида пойтахт вилояти соғлиқни сақлаш бошқармасида оналик ва болаликни муҳофаза этиш юзасидан алоҳида дастур ишлаб чиқилган эди.

Унга кўра, кўчма шифохона, яъни «Амбуланс» «Соғлом авлод учун» жамғармаси вилоят бўлими шафелигида барча шаҳарлар ва туманларнинг қатор маҳаллаларида бўлиб, оналар ва болаларни тиббий кўрикдан ўтказиш, мактаб-интернатлар ўқувчилари, ночор оилалар фарзандларини моддий қўллаб-қувватлаш каби хайрли ишларни амалга оширмоқда.

Ўтган ойда «Амбуланс» шифокорлари Бўка, Бўстонлиқ, Зангиота, Қуйи Чирчиқ, Паркент, Пискент туманларида бўлишган эди. Декабр ойи бошида эса Янгийўл тумани қишлоқларига ташриф буюриб, оналар ва болаларни тиббий кўрикдан ўтказдилар. Серфарзанд оилалар болаларига, шунингдек, кийим-кечаклар тарқатилди.

Т. АБДУРАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Адлия вазирлигида “Шартнома муносабатлари — юристлар эътиборида” мавзуида республика юристларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Уни адлия вазири С.Мирсафоев бошқарди.

ШАРТНОМА МУНОСАБАТЛАРИГА ЭЪТИБОР

Семинарда маҳсулот етказиб бериш ва моддий-техник ресурсларни олиш бўйича жорий йил давомида тузилган шартномаларнинг ижроси ҳамда 2000 йил учун шартномалар тузилишининг аҳволи, шунингдек, тайёр маҳсулотларнинг меъёридан юқори қолдиғини бартараф этиш ҳақидаги масалалар муҳокама қилинди.

Анжуманда кейинги вақтда республикада шартномавий муносабатларни йўлга қўйишда муайян натижаларга эришилгани қайд этилди.. Айни вақтда хўжалик, ички хўжалик шартномалари, шунингдек, оила, ижара бригадалари билан тайёрловчилар ўртасида тузиладиган шартномалар — ҳуқуқий давлат иқтисодий муносабатларининг асоси экани таъкидланиб, шартномавий муносабатларни яхшилаш борасида талабчанликни янада ошириш зарурлигига эътибор қаратилди.

Таҳлиллар, жумладан, шуни кўрсатадики, деб таъкидланди кенгашда, адлия идоралари томонидан жорий йилнинг ўн бир ойи мобайнида текширилган 5 минг 400 корхонадаги 270 мингдан зиёд шартномадан 13 минг 145 таси нотўғри тузилган. Шулардан 7041 таси адлия ходимлари иштирокида қайта туздирилган. Кўрилган чоралар натижасида адлия идоралари томонидан республика бўйича хўжалик юритувчи субъектлар фойдасига 14,1 миллиард сўм қарз ундириб берилган.

(ЎзА)

«ЙЎЛОВЧИ ТАШИЙСИЗМИ, ТЕНДЕРГА МАРҲАМАТ!»

Нукусда шаҳарлараро ва халқаро йўналишларда йўловчи ташиш ҳуқуқини олиш истагини билдирган турли мулк шаклидаги транспорт муассасалари, тадбиркорлар, тармоқ мутасаддилари ўртасида тендер савдоси ўтказилди.

— Бозор муносабатларини транспорт соҳасига ҳам дадил олиб киришимиз керак, — дейди Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари Алишер Худойбергенов. — Албатта, тендерда омад йўловчилар учун энг қулай шароитлар яратган, ишончли транспорт воситалари эгаларига кулиб боқади!

Я.ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тадбиркор салоҳияти

Санжарбек ака ҳақида гап кетгудай бўлса, мирободликларнинг бири қўйиб, иккинчиси унинг таърифини келтиради:

— Жуда инжиқ. Ҳунарманддан юз сўмлик буюм олади-ю, уни минг сўмлик хуноб қилади.

— Дўкондорлар унинг қорасини кўрибоқ, эшикни ичкаридан тамбалаб олишади.

— Тўғри қилади, — дейди яна бири. — Ҳозирги харидор қўлига илинган нарсани сотиб олавермайди. Чертиб-чертиб харид қилади. Корхона ва хўжаликларда ишловчилар ана шу оддий ҳақиқатни унутмасинлар.

ОҚСОҚ ОТ БИЛАН УЛОҚ ЧОПИБ БЎЛМАЙДИ

Айтишларича, Япониянинг дунёга машҳур «Панасоник» фирмаси ўз фаолиятини электрёритгич учун патронлар ишлаб чиқаришдан бошлаган экан. Бугун ўзининг замонавий цехларини қиймати 100 минг АҚШ доллари миқдоридаги илғор технология билан жиҳозламоқчи бўлган Асака шаҳридаги «Тадбиркор-6» хусусий кичик корхонаси ишига чуқурроқ назар ташланса, бу жамоа ҳам «Панасоник» босиб ўтган йўлни танлагани аён бўлади.

Маълумки, ўзини тадбиркор ҳисоблаган кишиларнинг ҳаммаси ҳам тийинлардан сўмлар ҳосил қилавермайди. Бунинг учун ҳисоб-китобни пухта билиши, бозор иқтисодиёти талабларидан яхши хабардор бўлиши, истеъмол бозоридаги ўзгаришларни доимо илғаб бориши талаб этилади. Асакаликлар айнан шундай қилдилар. Улар дастлаб «Андижон-Асака» йўли бўйидаги ташландиқ ерда автомобилларни ювиш шохобчаси ташкил этишди. Иш бироз юришгач, автомашиналарнинг мойини янгилайдиган, ишдан чиққан камераларни ямайдиган ва автошиналарни алмаштирадиган ихчам цех очилди. Бу ерда ишловчилар мижоз чўнтагидаги пулнинг чўғига қараб эмас, аксинча, унинг талаб ва истаги, хоҳиши бўйича иш юритишди. Хизмат маданиятига эътибор қаратилди. Бу ҳол мижозлар оқимининг кўпайишига имкон берди. Табиийки, мижоз қанча сероб бўлса, тушум ҳам шунча кўп бўлади.

Хусусий тадбиркорлар қаддини ростлаб олгач, сервиз хизмати кўрсатадиган яна бир цех очдилар. Янги цехда автомобиллар учун ғилоф тикиш йўлга қўйилди. Маҳсулот сифати, ишловчиларнинг очиқ чеҳралиги ва хушмуомаласи узоқ-яқиндагиларни оҳанрабодай ўзига тортди. Чеварлар энди буюртма асосида ишлашга ўтдилар.

— Иш кўламини кенгайтирмасак бўлмайдиганга ўхшайди, — деди бир куни уста Нафисахон. — Турли ёшдаги эркак ва аёллар ҳамда мактаб ўқувчилари учун замонавий кийимлар тикишни таклиф этмоқчиман. Қишлоқда нима кўп, чевар кўп. Билмаганларига ўргатамиз.

— Маъқул, — уни қўллаб-қувватлади корхона раҳбари Санжарбек Тошлонов. — Биздан қандай ёрдам керак?

— Камида йигирмата чок тикадиган замонавий тикув машинаси зарур.

Шу тариқа Россиядан «А-97», «А-22» русумли тикув машиналари сотиб олинди. Қўлида гулдай ҳунари бўла туриб, иш тополмай, уйда ўтирган қишлоқ қизлари бичув-тикув устахонасига келишди. Уларнинг қўлидан чиққан бежирим, бозордагидан бирмунча арзон кийим-кечаклар кўпчиликка манзур бўлди. Мижозлар сони кўпайди. Ҳатто Қирғизистон ва Россиядан ҳам буюртмалар кела бошлади.

Бугун биз тадбиркорлар, хусусан, қишлоқлардаги кичик корхоналар, хусусий фирмалар фаолиятини таҳлил этгудай бўлсак, икки хил манзарага дуч келамиз. Уларнинг кўпчилиги «Тадбиркор-6» сингари тезда оёққа туриб, қаддини ростлаётир. Бошқалари эса инқирозга юз тутмоқда. Хўш, бунинг сабаби нимада?

Бозор рақобатдан иборат. Рақобатда эса бозор кўникмаларини пухта эгаллаган ютади. Бозор талаби билан ҳисоблашмаган, харидорнинг истаги, дидини синчковлик билан ўрганмаган, қолаверса, харидор йўлига кўз тикиб, бир жойда ўтираверганнинг иши юришмайди, бири икки бўлмайди. Бозор бизни бир амаллаб кунни кеч қилишни эмас, аксинча, эскича фикрлаш, иш юритишдан бутунлай воз кечиб, бор имкониятларни ишга солиш, маркетинг, менежмент, ҳуқуқий ҳамда иқтисодий масалаларга доир билимларни ўрганиш,уларни амалда татбиқ қилишни тақозо этмоқда.

«Тадбиркор-6» раҳбарияти, аввало, Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси билан шартнома тузди. Корхона қошида енгил автомашиналарнинг эҳтиёт қисмларини сотадиган дўкон ва дилерлик маркази ташкил этилди. Бу билан корхонанинг молиявий ҳолати бирмунча бақувватлашди. Ишнинг кўзини билиб меҳнат қилганлар топилган даромад ҳисобидан Жанубий Кореянинг илғор технологияларини сотиб олди. Чунончи, автомобилларга замонавий техник хизмат кўрсатадиган ўн минг АҚШ долларилик «Спектра-995», «Спектра-100» русумли дастгоҳлар келтирилди. Эндиликда асакалик автомобилсозлар ишлаб чиқараётган автомобилларга сервис хизмати кўрсатиш мазкур кичик корхона фаолиятининг асосини ташкил этмоқда.

Довонга чиққан чўққини кўзлайди. Мижозлари кун сайин ортиб бораётган, буюртмачилар ишончини оқлаётган, истеъмол бозорига рақобатбардош маҳсулот етказиб беришнинг уддасидан чиқаётган жамоа шу кунларда «Дамас», «Тико»лар учун беш хил турдаги эҳтиёт қисмлар тайёрлашга ҳозирлик кўрмоқда. Шу мақсадда мавжуд бинолар қайта таъмирдан чиқарилаётир. Яқин орада бу ерга юз минг АҚШ долларилик асбоб-ускуналар олиб келинади.

Ишнинг кўзини билиб, сидқидилдан қилинган меҳнат корхонага шуҳрат келтирди: у «Ташаббус-98» республика кўрик-танловида фахрли иккинчи ўринга лойиқ топилди. Шу корхонанинг иш юритувчи директори Дурдона Акбарова эса олтин медаль ва «Тико» автомобили билан тақдирланди.

Бироқ кичик ва ўрта бизнес субъектларининг ҳаммаси ҳам «Тадбиркор-6»га ўхшаб ривожланмаяпти. Вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасидан рўйхатдан ўтган 9607 корхонадан 2126 тасининг фаолияти тўхтаб қолгани шундан далолат беради. Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, бир қатор кичик корхона раҳбарларининг ҳуқуқий ва иқтисодий билимлари саёз. Улар оддий муаммоларга ҳам ечим тополмай қийналмоқдалар. Аксарият корхоналарнинг молиявий ҳолати ҳам айтарли даражада яхши эмас. Айланма маблағ йўқ. Ахир оқсоқ от билан улоқ чопиб бўлмайди-да! Корхоналарнинг ўн фоиздан ортиғида бозор коньюктурасига мос равишда иш юритилмаётганига нима дейсиз?

Хўш, не-не умидлар билан ташкил этилган бу корхоналарнинг ходимлари энди нима қиладилар? Минглаб иш ўринлари яратилган, бинолар ажратилиб, керакли жиҳозлар ўрнатилган эди, уларнинг тақдири нима бўлади?

— 42 та кичик корхонага молиявий аҳволини яхшилаш учун бюджетдан ташқари фондлар ҳисобидан маблағ топишга ёрдам кўрсатилди, — дейди вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси раиси М. Умаралиев. — Қўрғонтепадаги «Янги ҳаёт», Андижон туманидаги «Гўзал», Қорасув шаҳридаги «Фазо», «Гуллола» ва бошқа фирмалару кичик корхоналар шулар жумласидандир. Бундан ташқари, Хўжаобод туманидаги 64 нафар тадбиркор илғор технология ва эҳтиёт қисмлар етишмаслиги оқибатида боши берк кўчага кириб қолган бўлса, Булоқбошидаги 22 тадбиркор хомашё тополмай, омбордаги маҳсулотини сотолмай, қийналаётган эди. Бу масалалар ҳам ижобий ҳал этилди.

Биз фаолияти тўхтаб қолган кичик корхоналар ва фирмаларнинг бошлиқларини тўпладик. Уларда бозор кўникмаларини шакллантириш, маркетинг билимларини ошириш мақсадида пешқадам, тажрибали тадбиркорлар билан учрашувлар ташкил этдик. Ўқув марказлари очдик. Палата қошида эса ахборот-маслаҳат маркази иш бошлади.

Тараққий этган мамлакатларда иқтисодиётни ривожлантиришда кичик ва ўрта бизнеснинг аҳамияти ниҳоятда катта. Негаки, улар бозорга тез мослашувчан бўлади. Бозор эса сифатли, бежирим, нархи арзон маҳсулотни ёқтиради. Ана шу талабга жавоб берганлар, ҳисоб-китобни пухта билганлар, хусусан, Санжарбек акага ўхшаганлар харидорни ўзига чорлайди, «Тадбиркор-6» сингари юксалишнинг ойдин йўлига чиқиб олади.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1999 йил 21 декабрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	89,91
1 Австрия шиллинги	10,35
1 Англия фунт стерлинги	225,38
10 Бельгия франки	35,30
1 Голландия гульдени	64,62
10 Греция драхмаси	4,31
1 Дания кронаси	19,15
1 БАА дирхами	38,04
1 АҚШ доллари	139,70
1 Миср фунти	40,77
10 Испания песети	8,56
100 Италия лираси	7,35
1 Канада доллари	94,73
1 Хитой юани	16,87
10 Люксембург франки	35,30
1 Малайзия ринггити	36,77
1 Германия маркаси	72,81
1 Польша злотийси	33,59
1 СДР	191,92
1000 Туркия лираси	0,26
1 Финляндия маркаси	23,95
1 Франция франки	21,71
1 Швейцария франки	88,92
1 ЕВРО	142,40
10 Жанубий Корея вони	1,24
10 Япония иенаси	13,56
1 Россия рубли	5,21
1 Украина гривнаси	26,94

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Бугуннинг одами

САОДАТ КАЛИТИ

— Хўп ажойиб замонлар келди-да. Қани эди бир юмалаб йигитлик давримга қайтиб қолсам. Абдувалининг ёнига кириб, меҳнатнинг хуморидан чиқардим. Мана, ҳақиқат бор экан-ку! Агар ҳуррият бўлмаганда, чекка бир қишлоқда яшовчи оддий деҳқонга Қаҳрамонлик мартабаси қаёқда эди, дейсиз. Лекин ҳалолидан бўлсин. Гапнинг ўғил боласи, бу унвон Абдувалига луқмаи ҳалолдан ҳам аъло. Барака топгур, суяги қотгандан буён далада. Деҳқончиликнинг иссиғига ҳам, совуғига ҳам чидайди. Ҳар ишларни бошидан ўтказди. Аммо бирор марта далани ташлаб кетганини эсламайман. Юртбошимиз жасоратни томирида миллий ғурур, Ватан ишқи жўш урган кишилардан кутинг, дея уқтирганларида худди шундай фидойиларни кўзда тутмаганмидилар? Шу кунларни раҳматлик отаси кўрганда борми, юраги қинидан чиқиб кетармиди? Буюрсин, буюрсин...

Меҳнат фахрийси Собиржон ота Тошпўлатовнинг ҳамқишлоғи қувончига шерик бўлиб, замонга шукрона сифатида айтган бу гаплари бугун бутун қорасконликларнинг дилидан кечаётгани, табиий. Бўлмаса, улар «Абдували мўйлов Қаҳрамон бўлибди», деган муждани худди ўзлари қаҳрамон бўлгандай бир-бирларига етказишга ошиқармиди?

Дарвоқе, чиндан ҳам Абдували аканинг отаси кўзининг оқу қораси бўлган яккаю ягона ўғлининг меҳнати эътироф этилган дориломон кунларни кўрганда эди...

«Ўғлим, меҳнатни саодатинг калити, деб бил. Ҳеч қачон бировнинг ҳақига хиёнат қилма. Фисқу фасоддан узоқ юриб, яхшиларни эъзозла». Падари бузрукворининг бу насиҳатлари Абдувалининг ҳаёт дастури бўлиб қолди. Уни белига белбоғ қилиб боғлаб, ҳар қандай вазиятда-да чекинишга йўл қўймади. Йигирма икки ёшида пахтачилик бригадасини қабул қилиб, «Ишлаш мана бундоқ бўлади», дея яктагини қистириб, чўғирма этикни кийганига ҳам қирқ уч йилдан ўтибди. Айтишгагина осон, аммо бир йигит умрига тенг бу давр Намангандаги олис қишлоқнинг камтарин фарзандига ўзининг неларга қодирлигини исботлаш учун етарли бўлди. Йиллар давомида деҳқончиликнинг жами кўчаларига кириб чиқди. Бригадирман, дея елпиниб ўтирмай, кези келганда ғўза чопди, сув таради, трактор ҳайдади.

Меҳнат, дала юмушлари Абдували аканинг қонигагина эмас, суягигача сингиб кетган. Қийинчиликдан чўчимайди, эришганини чегара деб ҳисобламайди. Ҳосилдор ерларни ташлаб, адирликларни ўзлаштириш учун йўл олганида, устидан кулганлар қанча эди. Бир гуруҳ ҳамқишлоқлари билан Шўрбулоқ, Ойқирон қирларида қуёшнинг найза сингари жазирамаси-ю, бетушов адир шамолидан қорайиб, тўккан манглай терлари натижасиз кетмади. Ўзлари ўзлаштирган 600 гектар экинзорнинг халққа нафи тега бошлади.

— Пахта иши ҳам бир мўъжиза, унинг сирини, энг аввало, бригада етакчиси беш қўлдай билиши шарт, — дейди туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Муродилла Ҳасанов. — Аксинча, суғориш ёки қатор ораларига ишлов беришда озгина чалкашликка йўл қўйилдими, ғўзаси «брак» бўлади-қолади. Абдували ака ана шундай «брак»ларсиз ишлашга одатланган. Лоф эмас, ҳар бир туп экинни кунора кўздан ўтказади. Ҳар бир тадбир ижросини қаттиққўллик билан қабул қилиб олади. Бу баъзиларга ёқмаса-да, ғалвир сувдан кўтарилиб, жарақ-жарақ пул санаганида инжиқ бригадирнинг талабчанлигидан хурсанд бўлишади.

Ҳоким ўринбосарининг гапларини бригаданинг кўп йиллик иш натижалари яққол тасдиқлайди. Режа бажарилмаган йилнинг ўзи йўқ. Ҳосилдорлик даражаси барқарор: 45-48 центнергача. Нақд бўлмаса унутилаёзган ғаллачилик ҳам яқин йиллардан буён асосий экин қаторидан ўрин олди. Ота-боболаримизнинг азалий юмуши. Истиқлол шарофати ила ўзбек заминида яна ғаллазорлар шовуллаши қулоқни тутиб, мағзи тўқ буғдой ўз хирмонларимизда тўплана бошлади. Абдували аканинг жамоаси ҳам мавжуд ернинг тенг ярмига ғалла экиб, сурункасига 50 центнердан ошириб ҳосил кўтармоқда. Уруғни ҳам ўз шароитларига мослаб танлаб олишган. Бу йил 44 гектар ерга экилган «Сангзор-8» озгина касалликка ён бергандай бўлувди, «даволаб» улгуришди. Ҳосилдорлик ёмон эмас: гектарига 62 центнерни ташкил этди. Ишловчиларга меҳнатига қараб 200-300 килограммдан дон тарқатилди.

3-бригада — унча катта бўлмаган аҳил жамоа. Бригадирнинг ишончли тиргаклари, уни олий мартабага етказиб, маҳнатини рўёбга чиқараётганлар ҳам шулар. Шу боис ҳар бирини фарзандидай кўради. Рўзғори, мол-ҳоли, бола-чақасининг ўқишларидан мунтазам бохабар. Сал қийналиб қолса, кўмакка шошади. Яқинда пудратчи Муҳаррам Обидова қизини узатди. Тўй ошининг гуручи ва ёғини бригада кўтарди. Наврўз арафасида ҳаммага моддий ёрдам кўрсатилди. Бригадада бир гектар ерга пиёз экилганди. Ундан бугун-эрта 120 минг сўм пул тушади. Пулнинг асосий қисмини мукофот қилиб беришмоқчи. Бир оила фарзандидай бўлиб қолган жамоа аъзолари оғир-енгил кунларда бир-бирига ҳамкору-ҳамдам.

— Биласизми, бу унвон, энг аввало, нимаси билан қадрли? — дейди Ўзбекистон Қаҳрамони А. Абдураҳмонов. — У ўзимизники. «Ўзбекистон Қаҳрамони» ёзуви она тилимизда акс этган. Очиғи, илгари ишламай тишлайдиганлар кўп бўлиб, шўролар ҳукумати кўпчиликни тайёрга айёр қилиб қўйганди. Истибдод занжирлари узилгач, ҳалол ва ижодий меҳнат ўз қадрини топди. Ташаббускор, тадбиркор, фидойи инсоннинг замони келди. Деҳқонга ҳам эрк тегди. Бугун у қайси ерга нима экишни ўзи ҳал қилмоқда. Баъзан ўтмиш эсимга тушиб кетади. Ҳамма иш юқоридан бошқарилиб, декабргача пахта териларди. Ўқувчиларнинг қорларни сидириб ташлаб, кўсак узганлари кўз ўнгимда. Ўшанда ўлиб-тирилиб, 30-32 центнердан ҳосил олардик. Энди теримни ноябрга ҳам қолдирмай, 45 центнердан ошириб хирмон кўтаряпмиз. Эрта кунда ерни шудгорлаб, унга дам беряпмиз. Шундай қилса бўларкан-ку! Бу биргина қишлоқ хўжалигидаги гаплар. Шаҳар, қишлоқлардаги ўзгаришларни қаранг. Авваллари каттароқ бинони қураётган минорали кран 5-6 йил ўрнидан жилмасди. Энди ҳар қандай иншоот бир неча ой ичида битяпти. Одамларимизнинг қарашлари янгиланганлигини айтмайсизми? Энг кичик неварамгача Ватанимиз мадҳияси, унинг рамзларию тарихий саналаригача беш қўлдай билади. Шу эмасми каттаю кичикка иқбол йўлини очиб берган мустақиллик деб аталмиш буюк неъматнинг тотли меваси?!

Дарҳақиқат, Чортоқ туманидаги «Ўзбекистон мустақиллигининг 5 йиллиги» ширкат хўжалиги бригада бошлиғи, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдували Абдураҳмоновнинг ўзи билан ёнма-ён ишлаётган ҳамқишлоқларига айтадиган миннатдорчилик сўзлари ҳали кўп. Уларнинг замирида ягона мазмун — замонга, истиқлолга шукроналик ётибди.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ВАТАНИМ — НУРОТА, ТОҒЛАР ОРАСИ...»

Машҳур халқ бахшиси ўз юртини ана шундай ҳароратли мисралар билан куйлаган эди. Зотан, муътабар маскан — Нуротанинг ўтмиши ҳам, маънавий мероси ҳам бой, кўп қиррали. Бу ерда мамлакатимиз шуҳратига-шуҳрат қўшиб келаётган «Бухоро қоракўли» деб номланувчи энг сара қоракўл етиштирилади. Нурота ва Ғозғон мармарлари, воҳанинг гўзал табиати, халқ ҳунармандчилиги, оташнафас бахшилари, фидойи чорвадорлари тўғрисида соатлаб ҳикоя қилиш мумкин. Бироқ ундан аввал Буюк ипак йўлида ўзига хос ўринга эга бўлган Нурота тарихи, унинг «Чашма» меъморий-тарихий мажмуаси хусусида фикр юритмоқчимиз.

НУРОТА РЕГИСТОНИ

«Нур қалъаси эрамиздан бурунги асрларда бино бўлган», деб ёзади академик Яҳё Ғуломов. Ушбу қалъа машҳур Нур булоғининг этагида барпо этилган бўлиб, илгари Пироста деб юритилган.

X асрнинг буюк тарихчиси Абу Бакр Наршахий «Нур — катта ва гўзал жой, анда кўпгина работлар бор», деб ёзган эди. Наршахий қайд этган работлар, Пироста девори қолдиқлари, Чилустун жоме масжиди (IX аср), катта гумбаз (XIII аср) масжиди, Шайх Абдул Ҳасан Нурий (IX аср) мақбараси, Нур қалъаси (эрамиздан аввалги IV-III аср), Нур Чашмаси ҳамда мадраса ҳужралари Нурота регистони мажмуини ташкил этади. Мустабид тузум даврида бу тарихий обидалар деярли хонавайрон этилди. Жоме масжиди, мадраса ҳужралари омборхоналарга айлантирилди.

Юртимиз мустақилликка эришгач, нуроталиклар унинг дастлабки самарасини тарихий обидаларга муносабат тубдан ўзгарганлигида яққол ҳис этдилар. Туман ҳокими «Чашма» меъморий мажмуини таъмирлаш юзасидан махсус фармойиш қабул қилди. Ўтган вақт мобайнида фақат ҳомийларнинг ҳиммати билан таъмирлаш ишлари учун 4,5 миллион сўм маблағ сарфланди. Бу тадбирга, айниқса, «Нуротамармар» жамоа корхонаси, «Баҳри» хусусий фирмаси, А. Яссавий номидаги 18-ҳиссадорлик жамияти, туман автойўл бошқармаси, «Оби-ҳаёт» корхонаси, Амир Темур номли ҳамда 6-қурилиш ҳиссадорлик жамиятлари, якка тартибда уй-жой қуриш туман бошқармаси, «Ғозғонмармар», «Қизилча», «Нурота», Ф. Хўжаев номли, Навоий номли, «Ғозғон» жамоа хўжаликлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Тадбиркор Рустам Муҳаммедовнинг шахсий жамғармаси ҳисобидан қурилаётган 180 кв. метр ҳажмдаги янги музей ҳадемай фойдаланишга топширилади. Шарқона усулда, мармардан тикланган бу бино Нуротанинг кўркига айланиши шубҳасиз. «Чашма» меъморий-тарихий мажмуида ўлкашунослик музейи ишлаб турибди. Қадимий меросимизнинг толмас ҳимоячиси, ўлкашунос Жўрақул [illegible]ровни нуроталиклар яхши биладилар ва ҳурмат қиладилар. У музейдаги ҳар бир экспонатни кўз қорачиғидек асрайди. Нурота афсоналарга бой ўлка эмасми, Жўрақул ака ҳозир ана шу афсоналарни тўплаб, нашр эттиришдек эзгу ташвиш билан банд.

Ҳа, боболар ақл-заковати билан бунёд этилган, минг йиллик тарих ва маданий меросга эга бўлган мажмуа истиқлол офтобидан баҳра олиб, қайта яшармоқда. Бу абадийлик тимсоли, эртанги кунга ишонч сарчашмасидир.

ҲУНАРМАНДЛАР

Нуротани халқ анъаналари сайқал топаётган маскан, дедик. Бу бор гап. Нурота каштачилигининг ўзи бир мактаб. Оддий ипакдан нозик дид ва нафосат ила санъат асари яратаётган чевар қўлларга тасанно айтмай иложингиз йўқ. Шаҳарда аёллар кашта, палак ва сўзаналар тикиш билан машғул бўлсалар, қишлоқларда каштачилик ва гиламдўзлик ривожланган. Янги тушган келиннинг сепида камида 40 тагача каштачилик буюмлари, палак, сўзана ёки қўлда тўқилган гилам бўлиши — ўзига хос урф.

«Чилла бозор» маҳалласида бўлганимизда, Саодат опа Раҳматова хонадонига ташриф буюрдик. Саодат опа бизга чоғроқ гиламча ҳажмидаги ажиб бир палакни ёйиб кўрсатди. Тўқилганига қарийб 200 йил бўлган бу палак ҳамон кўзни қамаштиради.

— Чет эллик зиёратчилар атайлаб излаб келиб, сотишимни сўрашди. Кўнмадим. Ахир, қандай қилиб момоларимдан қолган буюмни сота оламан? Бу — ўзига хос санъат асари-ку? Насиб этса, мен ҳам уни ўз авлодларимга қолдираман! — ҳикоя қилади Саодат опа.

Суҳбатимизга санъатшунос-тадқиқотчи Аминжон Қодиров қўшилди:

— Нурота каштачилигининг шуҳрати азалдан маълум. Бундай санъат намуналари дунёнинг Стокгольм, Лондон, Франкфурт, Москва каби шаҳарларидаги музейларни, Санкт-Петербургдаги Эрмитажнинг «Бухоро амирлиги» бўлимини безаб турибди. Элларни элларга, дилларни дилларга боғлайдиган мазкур ҳунарнинг қайтадан жонланишига Вазирлар Маҳкамасининг «Республикада хусусий ҳунармандчиликни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш ҳақида»ги қарори катта турткиʼ бўлди. Ҳозир туманимиздаги гузар ва маҳаллаларнинг ҳар бирида камида 10 хонадон каштадўзлик билан шуғулланади, десам ишонаверинг.

Аслида ҳам шундай. Нурота ҳунармандларидан гап очилган экан, ғозғонлик Абдуллаевлар сулоласи ҳақида тўхталмасдан ўтиб бўлмайди. Ғозғон қўрғончасига табиий газ келтирилиши муносабати билан қишлоқ аҳолисининг самимий дил сўзлари битилган ва ҳазрат Навоий сиймоси туширилган нафис мармар лаган тайёрланган эди. Совғани машҳур сангтарош уста Абдулла Ҳайитовнинг ўғли Эркин Абдуллаев яратган, дейишди. Эркин аканинг хонадонини Ғозғондан топиш қийин эмас. Устахонаси ҳам шу ерда. Отаси ҳақида гапирди. Суҳбат асносида Ғозғонда сангтарош усталар кўп ўтгани, бироқ бадиий устачиликка Абдулла бобо асос солганлиги аён бўлди.

— От изини той босади, деган гап тўғри. Мен ва акам Эмин Абдуллаев бу ҳунарни отамдан ўрганганмиз. Акам ҳозир қишлоқ фуқаролар йиғини раиси. Аммо вақт топди дегунча, устахонага кириб, мармар йўнади. Бундан ўн йилларча аввал мактаб ҳузурида сангтарош усталар тўгарагини очган эдим. Ҳозир мактаб директориман. Тўгарак ҳамон ишлаб турибди, бу ерда қирқ нафар бола қадимий ҳунар сирларини ўрганаяпти. Шогирдларим, сангтарош усталар — Туркман Эсонов, Яшин Саидов, Истам

Ғозғонийларнинг ютуқларини кўриб, бадиий сангтарошлик ҳунари ўлмаслигига, авлоддан-авлодга мерос бўлиб қолажагига имон келтираман, — дейди Э. Абдуллаев ғурур билан.

«ЗАРМАЛЛАРАНГ» — ҚОРАКЎЛНИНГ ЯНГИ НАВИ

«Халқ сўзи»нинг шу йил май ойи сонларидан бирида мамлакатимиз қоракўлчилигида янги нав — «Зармалларанг» Нуротада яратилганлиги тўғрисида хабар босилган эди. Ана шу нав ижодкорлари билан танишмоқчи эканлигимизни туман ҳокими Муҳаммад Тўйчиевга билдирдик. Ҳоким билан суҳбатимиз қисқа бўлди. Маълум бўлишича, туманда ижтимоий-иқтисодий, маънавий ривожланиш борасида сезиларли натижаларга эришилмоқда. Мана, жонли мисол. Кейинги уч йил ичида Нурота шаҳрини табиий газ билан таъминлаш даражаси 4 фоиздан 96 фоизга, тоғли қишлоқларда эса 41,5 фоизга етибди. Финляндиянинг «Медико-медикал» фирмасидан олиб келинган ноёб тиббиёт жиҳозлари мамлакатимизда илк бор Нурота тумани шифохонасида синаб кўрилаётир. Бу иш йил охиригача ниҳоясига етказилади.

— Яйлов чорвачилиги асосий ишлаб чиқариш соҳаларимиздан биридир, — дейди ҳоким. — Бугун баъзи бир қоракўлчилик туманларида инқироз ҳолатлари кузатилган бўлса, биз бу бўҳронлардан олдиндан кўрилган пухта тайёргарлик туфайли омон-эсон ўтиб олдик. Нурота қоракўлчилигида ортга кетиш сезилмади. Наслчилик соҳаси доимий эътиборда бўлди. Кези келганда, шуни айтишим керакки, сув танқислиги шароитида томчилатиб суғоришни йўлга қўйиш яхши самара бериши, аниқ. Биз бу ишни истиқболли тадбир сифатида амалга ошираяпмиз. Дастлабки йили 12 гектар, бултур 20 гектар ерда томчилатиб суғориш усулини қўлладик. Натижа ёмон эмас. Ҳозирги кунда 2 миллион дона саноатбоп терак парваришлаяпмиз. Тасаввур қилинг, қип-қизил чўлда қалин ўрмонзор... Бунинг учун иккита артезиан қудуғи қазилди ва чиқарилган сув махсус ҳавзага ҳайдалди. Унга қувурлар ташлаб, сувни керакли жойга резина шланглар ёрдамида олиб бордик. Тамом-вассалом. Ҳаммаси бўлиб 1 миллион 400 минг сўм маблағ кетибди. Яна 2-3 йилдан сўнг бу маблағ 15-20 баробар бўлиб қайтади, албатта. Бизда нима кўп — қиру адир кўп. 2005 йилгача томчилатиб суғориш манбаларини 16 тага кўпайтирмоқчимиз.

«Зармалларанг» ижодкорлари ҳузурига бизни «Навоийқоракўл» ҳиссадорлик жамияти компаниясининг Нурота бўлими бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими Зайниддин Омонов бошлаб борди. Айтиш керакки, ҳозир туман яйловларида жами 142 минг бошдан зиёд кўк, сур ва қора тусли қўйлар боқилмоқда. 1999 йилда 85520 бош она қўйнинг ҳар юз бошидан 106 тадан қўзи олинди. Шундан 61 минг 391 боши ўстиришга қолдирилди. Хўжаликларнинг бирортасида кредиторлик қарзлари йўқ. «Нурота» наслчилик ширкат хўжалиги сур, «Қизилча» хўжалиги кўк, «Ғозғон», Файзулла Хўжаев номли наслчилик ширкат хўжаликлари қора тусли қоракўл терилар етказиб беради. Туман бўйича 4554 бош наслдор қўчқор алоҳида эътибор билан боқилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, наслчилик хўжаликлари йил энг ноқулай келган даврларда ҳам насл танлаш, урчитиш, ҳисоб-китоб тартибини сира бузмадилар. Самарқанддаги қоракўлчилик илмий-тадқиқот институти билан ҳамкорликда иш олиб борилди.

Тумандаги «Нурота» наслчилик ширкат хўжалигида қоракўл қўйлар наслини яхшилаш борасида ибратли тажриба тўпланган. Хўжаликда мамлакатимиз қоракўлчилиги учун Нурота сури типи, кўк типи, «Олмос» типи ва яқинда эса «Зармалларанг» типи яратилди.

«Зармалларанг» қоракўлнинг бошқа навларидан нимаси билан фарқланади? Аввало, сержило ва мафтункор, қолаверса, териси ва жун толаси пишиқ, ипакдек майин. «Зармалларанг» қоракўли бошқа навларга қараганда 1,5-2 баробар қиммат, жунига талаб катта. Мавриди келганда айтиш керакки, қоракўлчилик тақдирини бундан кейин маркетинг хизмати белгилайди. Бозор қайси маҳсулотни сўраяпти, эртага қандай бўлади — буни билиш керак. Масалан, ҳозир қайси рангда бўлишидан қатъи назар, шафтолигул нусха қоракўлнинг бозори чаққон.

Бу навни яратиш учун ўн йилларча чидам билан иш олиб борилди. Қорақалпоғистондан олиб келинган «Шамчироқ» тусдаги наслли қирқ бош қўчқор маҳаллий Нурота сури совлиғига чатиштирилиб, илмий-тадқиқотлар ўтказилди ва бугунга келиб 300 бош янги навли қоракўл қўй яратилди. Самарқанд қоракўлчилик институти тадқиқотчилар гуруҳи раҳбари, биология фанлари номзоди Омон Иброҳимов ва «Нурота» наслчилик ширкат хўжалиги раҳбарлари, мутахассислари ва чўпон-чўлиқларнинг изланишлари ўз самарасини берди. Бугун уларнинг қувончи бир олам. Зотан, «Зармалларанг» мамлакатимиз мустақиллиги йилларида қоракўлчилик соҳасида яратилган ягона ва истиқболли навдир.

Носир ТОШЕВ,
Парда ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.

ЧОРВАДОРЛАР ҒАЙРАТИ

Чорвачилик қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғидир. Шу боис ҳам юртимиз вилоят ва қишлоқларида мазкур тармоқ ривожига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Хусусан, Фурқат туманидаги «Қўқон» ширкатлар уюшмаси чорвадорлари бу борада олиб бораётган ишлар таҳсинга лойиқ. Ушбу ширкатлар уюшмаси чорвачилик фермасида жами 1000 бош қорамол бўлиб, шундан 210 бошини соғин сигирлар ташкил этади. Жорий йилда улар давлатга 340 тонна сут, 62,5 тонна гўшт (тирик вазнда) сотишни кўзда тутганлар. Шунингдек, 370 бош бузоқ олиш режалаштирилган эди.

Жамоа кўзланган мақсадга эришиб, ўтган 11 ой ичида давлатга 466 тонна сут сотди ва режа 137 фоиз бажарилди. Гўшт эса тирик вазнда 74 тоннага етказилди. Йиллик режа 118 фоизга тўғри келди. Мавсумда 370 бош бузоқ олиниб, режа 100 фоиз уддаланди.

Айни чоғда ушбу чорвачилик фермасида 21 соғувчи, 13 нафар молбоқар, 15 нафар бузоқбоқар ишламоқда. Уларнинг ўртача иш ҳақи ойига 10-12 минг сўмни ташкил этади. Жамоа учун барча шароитлар муҳайё қилинган. Зеро, уларнинг сидқидилдан қилган саъй-ҳаракатлари чорвачиликни янада ривожлантираяпти.

СУРАТЛАРДА: Фурқат туманидаги «Қўқон» ширкатлар уюшмаси чорвачилик фермасининг умумий кўриниши; ферманинг илғор сут соғувчилари (чапдан) Турсуной Умматова, Маҳбуба Орипова ва Маърифат Умарова.

Шуҳрат ОЛИМОВ (ЎзА) олган суратлар.

Эъзоз

ЭРГАШ БАХШИНИНГ ДОСТОНЧИЛИК МАКТАБИ

Ўзбек халқ оғзаки ижодининг таниқли куйчиси Эргаш Жуманбулбул ўғлининг бой маънавий мероси бугунги авлодларга ҳам хизмат қилмоқда. Бахшишоир севиб куйлаган «Кунтуғмиш», «Далли», «Якка Аҳмад», «Равшан», «Кундуз ва Юлдуз», «Хушкелди», «Холдорхон», «Келдим» каби кўплаб достон ва термалар унинг шогирдларига илҳом бахш этмоқда.

Оқтов ва Қоратов ўртасидаги Қўрғон қишлоғида туғилган Эргаш Жуманбулбулнинг отаси шеъриятга ихлос қўйганлардан бўлиб, халқ орасида «Булбул» тахаллуси билан машҳур эди. Шу даврда Қўрғон қишлоғининг ўзига хос достончилик мактаби ҳам бўлганлиги манбаларда қайд этилади. Султон кампир, Тилла кампир, Қулсамад бахши, Қассоб бахши, Жассоқ бахши ва бошқалар шу мактаб намояндаларидир. Эргаш Жуманбулбул ўғли ҳам ана шу муҳитда камол топди, достончилик мактаби ривожига хизмат қилди.

Бу йил Эргаш Жуманбулбул ўғли таваллудининг 130 йиллигини нишонлаш тўғрисида вилоят ҳокими қарор чиқарди. Яқинда мазкур қарорга асосан, Қўшработда байрам тадбирлари бўлиб ўтди. Уни вилоят ҳокимлиги ва халқаро «Олтин мерос» хайрия жамғармасининг вилоят бўлими ташкил этди. Туман қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежидаги илмий-амалий анжуманда сўзга чиққан фольклоршунос олимлар Эргаш бахшининг босиб ўтган ҳаёт йўли, авлодларга қолдирган бой маънавий мероси ҳамда ушбу мероснинг бугунги кундаги аҳамияти хусусида сўз юритишди.

Дўмбира садолари янграб, соз жўрлигида достонлар, термалар ижро этилди. Шеърлар, қўшиқлар янгради. Миллий қадриятлар рамзи сифатида «Алпомиш авлодлари» кураш мусобақалари ўтказилди. Достонларда мадҳ этилган баҳодирларга ҳавасманд ёш паҳлавонлар гилам устида маҳоратларини намойиш этишди.

Тадбир иштирокчилари Эргаш бахшининг туғилган қишлоғида ўрнатилган ҳайкали пойига гуллар қўйиб, қабрини зиёрат қилишди, ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ манбалар мужассам этилган уй-музейини бориб кўришди.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОТЕХНИКА АЛОҚА ИНСТИТУТИ ҚУЙИДАГИ ВАКАНТ ЛАВОЗИМЛАРГА ТАНЛОВ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДОЦЕНТЛАР:

1. Алоқа корхоналарининг иқтисодиёти-1
2. Менежмент ва маркетинг-1
3. Эҳтимоллар назарияси ва статистика-1
4. Информатика-1
5. Электр занжирлари назарияси-1
6. Телевидение ва радиоэшиттириш-1

Аризалар эълон чоп этилгандан кейин бир ой ичида қабул қилинади.

Институт манзили: Тошкент ш., А. Темур кўчаси, 108. Тел: 35-11-50

Танловда кўрсатилган мутахассисликлар бўйича доцентлар, фан номзодлари қатнашишлари мумкин.

2383

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

МАСАЛАНИНГ ЕЧИМИ ИЗЛАНЯПТИ

«Ургут шаҳрида 20 та маҳалла бўлиб, бир неча йиллардан бери фуқаролар йиғинлари раислари ва котиблари ойлик маош олиб, ишлаб келмоқда эди. 1999 йилнинг январидан бошлаб 8 та маҳалла ходимларига ойлик маош бериш тўхтатилди. Туман молия бўлими ҳеч қандай асоссиз, тушунтирмасдан 8 та маҳалланинг штатини кесиб ташлади. Бу ҳақда мутасадди ташкилотлар раҳбарларига қилган мурожаатларимиз оқибатсиз қолиб келмоқда. Сизлардан илтимос, штатимизни тиклаш масаласини ҳал этишга ёрдам берсангизлар».

Ушбу шикоятга 8 та маҳалла фуқаролари йиғинлари номидан Азизов, Ғафуров ва Ҳайдаровалар имзо чекишган эди. Мазкур масалани моҳиятан кўриб чиқишни таҳририят Ургут туман ҳокимлигига ҳавола этганди. Яқинда туман ҳокими жаноб Х. Нуруллаев имзоси билан жавоб мактуби олинди. Унда айтилишича, бир гуруҳ фуқаролар йиғинлари раислари томонидан ёзилган арзнома мутасадди ташкилотлар иштирокида батафсил ўрганиб чиқилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 10 декабрдаги «Болали оилаларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг 2-бандига асосан, ҳудудида 500 тадан ортиқ оила истиқомат қилаётган ўзини ўзи бошқариш органлари раислари ва котибларини бюджетдан иш ҳақи билан таъминлаш кўзда тутилган.

Республика молия вазирининг ҳамда вилоят ҳокимлиги молия бошқармасининг махсус хатларига асосан, 1997 йил 1 январ ҳолатида 500 тадан кам оила истиқомат қилаётган 7 та маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари ва котибларига 1999 йил январ ойидан бошлаб бюджетдан иш ҳақи берилиши тўхтатилган.

Айни пайтда «Ғуслик» маҳалла йиғинида истиқомат қилаётган оилалар сони 500 тадан ошганлиги сабабли, йиғин раиси ва котибига ойлик маош белгиланиши мумкин. Ушбу масала ечими 2000 йил бюджетини шакллантиришда кўзда тутилган.

Бундан ташқари, юқорида кўрсатилган маҳаллалар узоқ йиллардан буён фаолият кўрсатаётганлиги, шарқона тажрибага эгалиги ва кейинги вақтларда улар масъулияти ошаётганлиги сабабли, тегишли ташкилотларга уларнинг раис ва котибларига ойлик маош белгилаш бўйича таклиф билан чиқилди.

Бу ҳақда ариза муаллифларига тушунтирилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

Профессор-ўқитувчилар таркиби бўйича қуйидаги кафедралар лавозимларига ТАНЛОВ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

КАФЕДРА МУДИРЛАРИ:	Биология ва биофизика курси; умумий ва биологик кимё; фармакология ва нормал физиология; травматология, ортопедия ва нейрохирургия; суд тиббиёти.
ПРОФЕССОРЛАР:	Умумий ва биологик кимё; травматология, ортопедия ва нейрохирургия.
ДОЦЕНТЛАР	Биология ва биофизика курси (2); умумий ва биологик кимё (5); фармакология ва нормал физиология (2); травматология, ортопедия ва нейрохирургия (2); суд тиббиёти.
КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР:	Биология ва биофизика курси; умумий ва биологик кимё.
АССИСТЕНТЛАР:	Фармакология ва нормал физиология (3); травматология, ортопедия ва нейрохирургия (4); суд тиббиёти (2).
ЎҚИТУВЧИЛАР:	Биология ва биофизика курси (3).

Танлов муддати: эълон чиққан кундан 1 ой.
Манзилгоҳ: Д.Обидова кўчаси 223, ТошПМИ.

Has@2365

Маҳалла — мўъжаз Ватан

БЕКОБОДДА ШУНДАЙ ОИЛА БОР...

Йўлингиз тушиб, шаҳарга кираверишдаги «Оқ масжид» маҳалласига нигоҳ ташласангиз, шаҳар кўркига-кўрк бағишлаб турган маҳобатли масжидни, муҳташам турар жой биноларини кўриб, беихтиёр кўнглингиз яйрайди, завқингизни яширолмайсиз. Маҳалланинг ободончилигида, Оқ масжиднинг қутлуғ зиёратгоҳга айланишида маҳалла оқсоқоли Обиджон ота Ҳожиматовнинг хизматлари катта.

Нафақат маҳаллада, балки бутун шаҳарда етти ёшдан етмиш ёшгача — барча бирдек танийдиган ва ҳурмат-эътиборга сазовор бўлган бу инсоннинг суяги меҳнатда қотган, умрини, ҳаётини юрти, маҳалладошлари, ҳамшаҳарлари фаровонлигига бахшида этган.

Иккинчи жаҳон урушининг суронли йилларида қалб амри, юрак даъвати билан Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводи қурилишига сафарбар этилган юзлаб ёшлар орасида Обиджон Ҳожиматов ҳам бор эди. Ўзига хос тиришқоқлик, меҳнатсеварлик, ҳар қандай ишга тез киришиб кета олиш қобилияти унинг хатти-ҳаракатларидан сезилиб турарди. Завод қурилишида фаол иштирок этиш, қолаверса, биринчи пўлат эритилишида қатнашиш ҳаммага ҳам насиб этмаган. Ана шундай шарафга муяссар бўлган металлурглардан бири Обиджон ота Ҳожиматовдир.

Унинг ўзи эса бу ҳақда шундай дейди:

— Мен қутлуғ санада, биринчи ўзбек пўлатини эритишда қатнашганимдан фахрланаман. Ўшанда қалбаримиз қувончга тўлган, меҳнат қилиб чарчамайдиган давр эди. Ҳар қандай шароитда ҳам жонбозлик кўрсатиб, тиним билмай ишлаганмиз.

Дарҳақиқат, тиниб-тинчимас бу инсон металлургия комбинатида кўп йиллар самарали ишлади. Одам ҳалол меҳнат, ўз касбига содиқлик ҳамиша бахт, омад келтиришини юрак-юракдан ҳис этиб яшасагина юксак мақсадга эришиши мумкин. Обиджон ота дастлабки меҳнат фаолиятидан бошлаб то пенсияга чиққунига қадар ана шу туйғу, ана шу руҳ билан яшади.

Айни кунларда отахон шаҳардаги Муқимий номли маҳалла оқсоқоли. Ўша ерда қад ростлаган муҳташам Оқ масжид қурилишининг ташаббускори ва ташкилотчиларидан бири. Бундан етти йил муқаддам фойдаланишга топширилган бу масжид катта халқ ҳашари йўли билан бунёдга келган ва бунда маҳалла аҳлини Обиджон отага ўхшаш фидойи инсонлар илҳомлантирган.

Шаҳардаги энг намунали маҳаллалардан бири ҳисобланган Муқимий маҳалласи ҳақиқатан ҳам шаҳримиз кўркидир. Фидойи ва жонкуяр оқсоқоли бор маҳаллада яшаган сайин яшагинг келади. Унинг одамларига ҳавас билан боқасан киши. Маҳаллада ҳамжиҳатлик, тотувлик бўлгани учун ҳам, бу маскан обод ва кўркам.Айни пайтда гузарда ўзига хос савдо ва маиший хизмат шохобчалари, чойхона, сартарошхона, қассобхона, маросимлар зали ишлаб турибди. Болалар ва ўсмирлар учун спорт майдончаси қуриб берилди. Ана шу ишларнинг бошида доимо Обиджон ота турди.

Шу ўринда айтиб ўтиш жоизки, вилоят ва республика миқёсида ўтказилган «Энг намунали маҳалла» кўрик-танловларида Муқимий маҳалласи бир неча бор совринли ўринларни қўлга киритган.

Обиджон ота Ҳожиматов кўпчилик ҳавас билан қарайдиган ажойиб оила соҳиби. Оила бекаси, турмуш ўртоғи Қумрихон ая Эргашева билан мана, роппа-роса эллик йилдан буён аҳилликда, тинч-тотувликда умр-гузаронлик қилиб келмоқда. Тўрт қиз, икки ўғилни тарбиялаб вояга етказган бу икки инсон фарзандлар учун ҳам, набиралар учун ҳам ибрат мактаби бўлиб келаётир. Ая фарзандлари тарбиясидан ортиб, кўп йиллар давомида «Ўзметкомбинат» ҲИЧБнинг тиббий-соғломлаштириш қисмида пазандалик қилди.

Обиджон ота билан Қумрихон аянинг ҳаёт йўли кўпчилик учун ҳам ибрат олса арзийдиган мактабдир. Зотан, турмушнинг бахтга элтувчи ягона йўли меҳрда, садоқатда ва ҳалол меҳнатдадир.

Мен уларнинг бир-бирига меҳрибонлигини, кексайган чоғда ҳам бир-бирига суянчиқ бўлиб қолганлигини кўриб, жуда завқландим, ҳавасим келди, хаёлимда эса беихтиёр қуйидаги сатрлар жонланди:

Эркак-аёл — икки қирғоқ,
Қалблар туташ бир дарё.
Муҳаббат-ла яшар уйғоқ,
Оқар унда бир дунё.
Дарё янглиғ бу оламни
Тутиб турғай кўксида.
Бири Мағриб, Машриқ бири,
Қуёш ёнғай кўзида.
Тўлқинлари юракларин
Садосидир, сўзидир.
Бу дунёни тутиб турган
Садоқатнинг ўзидир!

Ашурали БОЙМУРОДОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

ЮЗ БИЛАН ЮЗЛАШГАН МОМОЛАР

Бахмал тумани тоғлар қўйнида жойлашган гўша. Шу боис ҳам бу ер ўзининг зилол сувларию минг дардга даво доривор гиёҳлари билан барчани ром қилиб келади.

Айтишларига қараганда, ана шундай сўлим табиат бағрида яшаган тоғ халқларининг кўнгли тоза, умри узоқ бўлар экан.

Дарҳақиқат, Бахмалга йўлингиз тушса, бу ерда юз билан юзлашган боболару момолар суҳбатидан баҳраманд бўласиз. Улар невара-чеваралари даврасида пири бадавлат хонадонларни нурга тўлдириб юрганини кўрганингизда эса кўнглингиз ажойиб сурурларга ошно бўлса, не ажаб!

СУРАТДА: пири бадавлат онахонлар (чапдан) Заура момо Холмуродова 101 ёшда, Ортиқой момо Шерматова 109 ёшда, Барчиной момо Норбоева 100 ёшда.

Б.ТЎРАЕВ (ЎзА) олган сурат.

АКА-УКА РАССОМЛАР КЎРГАЗМАСИ

Сергей Есенин музейида Мурoджон ва Муҳаммаджон Фозиловларнинг асарлари кўргазмаси очилди. Ҳар икки ижодкор Самарқанд архитектура-қурилиш олийгоҳининг архитектура факультетида ўқиган.

Муроджон Фозилов дастлаб Бухоро махсус илмий-таъмирлаш устахонасида ишлаган. 1980 йилда Қўқон меъморчилик ва шаҳарсозлик бошқармасида, сўнгра бадиий-ишлаб чиқариш корхонасида рассом-безатувчи бўлиб хизмат қилган. 1998 йилдан Қўқон шаҳрининг бош меъмори. Германиянинг Голлс шаҳрида бўлиб ўтган халқаро ёш архитекторлар беллашувида иштирок этган ва иккинчи мукофот билан тақдирланган.

1991 йилда Қўқон шаҳрида қурилган мажмуа муаллифлари қаторида у Алишер Навоий номидаги давлат мукофоти билан тақдирланган.

Ҳар икки мусаввирнинг аксарият асарлари мустақиллик йилларида яратилган. «Дев кесган қалъа» (1993), «Дўппи асрори», «Хумо» (1995) каби картиналардаги бўёқлар мутаносиблиги ва ўзига хос услуб томошабин эътиборини тортади.

Муҳаммаджон Фозиловнинг «Сўқир гадой» (1993) картинасида тасвирланган манзараларда муаллифнинг нозик диди, юксак маҳорати намоён бўлган. Пул, оқ соқолли гадой ва атиргуллар. Бу атиргуллар чолнинг кўксида очилган. Суратдаги тасвирларни ифода этишга қалам ожизлик қилади. Муаллифлар ҳамкорликда ишлаган «Кечки шафақдаги сезгилар», «Тун капалаги» асарларида ҳам уларнинг ҳаёт фалсафаси акс этган. «Муқаддас оила», «Шоҳизинда қишда», «Абдулла Қодирий» асарлари эса ўзбекона туйғулар тасвиридан иборат.

Ушбу кўргазмадаги барча асарлар ўзининг мазмун-моҳияти билан томошабин дунёқарашига таъсир қилади, уни ўйлашга, фикрлашга чорлайди. Кўргазма 30 декабргача давом этади.

А.ЖЎРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОДАМ ҲАЙКАЛЧАСИ ТОПИЛДИ

Узун тумани "Серҳаракат" жамоа хўжалигининг "Мустақиллик" маҳалласида сополдан ясалган одам ҳайкалчаси ва кумуш тангалар, сопол сув ўтказгичлар топилди.

— Туман ҳудудида илмий изланишлар, археологик қазишмалар олиб бораётган ўзбек ва япон олимлари, қадимшунослари фикрига кўра, қишлоқ ўрнида шаҳарча бўлган, — дейди журналист Нусратилло Шоймардонов. — Топилган ашёлар бу ҳудудда қадимда илм-фан, маданият, санъат ривож топганлигини кўрсатади.

Ҳозирда археолог олимлар "Мустақиллик" маҳалласидан топилган ашёларнинг қайси даврга тааллуқлилигини ва ёшини аниқлаш ишларини давом эттиришяпти. Шунингдек, К. Алиев номли жамоа хўжалигининг Ўланқул маҳалласидаги жарликдан топилган тарихга алоқадор ашёлар ҳам ўрганилмоқда.

— Ўтмишни ўрганишга қизиқиш ортганлигини туманнинг "Боботоғ тонги" газетасига келаётган материаллардан ҳам билса бўлади, — сўзида давом этади журналист. — Таҳририятга келган энг қизиқарли маълумотлар газета саҳифаларида ёритиляпти. Чунончи, туман номининг келиб чиқишига оид маълумотлар ҳам шулар қаторидандир. Туман ҳудудидан оқиб ўтган Қоратоғ дарёсига яқин серҳосил ерларга қадимда одамлар кўчиб келиб, макон тутганлар. Бу хонадонларнинг ораси тўрт-беш чақирим бўлиб, Узун қишлоқ деб аталган. Узун номининг келиб чиқишига шу нарса асос бўлган бўлса, ажаб эмас.

Кейинги йилларда туманда юрт тарихини ўрганиш, қадриятларни асраб-авайлаш ишларининг самараси ўлароқ, Оқостона зиёратгоҳи аҳолининг энг муқаддас масканларидан бирига айланди.

Мусурмон ТИЛАКОВ,
"Туркистон-пресс".

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Мабодо мендан «Сиз ярим асрлик шахматчилик фаолиятингиз мобайнида кўплаб нуфузли мусобақалар, анжуманларни кўргансиз, кузатгансиз, ўзингиз ҳам қатнашгансиз, шулардан қайси бирини алоҳида тилга олган бўлардингиз?» деб сўрасалар, мен сира иккиланмай, ўтган ҳафта Тошкентда ниҳоясига етган тўртинчи халқаро болалар турнирини, деб жавоб берган бўлардим.

Бундан беш йил муқаддам «Труд» газетаси Тошкент бўлими Шахмат федерациясига мазкур газета совринлари учун республика болалар шахмат олимпиадаси ўтказишни таклиф қилганди. Бу таклиф қўллаб-қувватланди. Мусобақаларнинг дастлабки иккитасида юзга яқин, учинчисида юздан ортиқроқ, мана бу тўртинчисида эса 200 нафар шахматчи қатнашди. У йилдан-йилга оммалашиб бормоқда. Бу гал қатнашчилар сафида республикамизнинг деярли барча вилоятлари, қардош Қозоғистоннинг Чимкент, Жамбул ва Олмаота шаҳарларидан вакиллар иштирок этишди. Улар орасида ёшлар халқаро турнирлари, Осиё биринчиликларининг совриндорлари ҳамда ғолиблари борлиги кураш жуда ҳам кескин ўтишидан далолат эди.

Тўққиз кун давом этган мафтункор баҳслар оқибатида «Труд» газетаси совринлари учун ўтказилган тўртинчи халқаро болалар турнири поёнига етди.

11-16 ёшлилар мусобақасида ўсмирлар орасида Осиё чемпиони Антон Филиппов ва қизлар орасида эса Елена Левушкина (иккаласи ҳам тошкентлик) бош соврин эгаси бўлди.

Ўн ёшгача бўлган ўғил болалар турнирида тўққиз имкониятдан 9 очко олган чимкентлик Рустам Жумабоев, шу ёшдаги қизлар орасида эса тошкентлик Ирина Геворкьян ғолиб чиқди. Эллик нафарга яқин яхши натижа соҳиблари «Труд» газетаси, республика Бокс федерацияси, «Спорт» газетаси таъсис этган қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Мамажон МУҲИДДИНОВ.

Шахмат

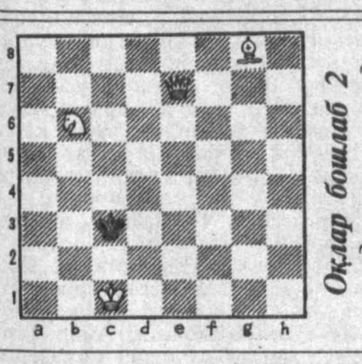

Оқлар бошлаб 2 юришда мот қилади.

ЁШ ВАКИЛЛАРИМИЗ — ҲИНДИСТОНДА

15 декабрда бир гуруҳ ёш шахматчиларимиз — самарқандлик ака-ука Шаҳноза ва Жўрабек Ҳамроқуловлар, жиззахлик 9 ёшли Юлдуз Ҳамроқулова ва қибрайлик Ҳуснора Ортиқова Ҳиндистонга жўнаб кетдилар. Улар шахмат ватанининг Аҳмадобод шаҳрида 10, 12, 14 ёшгача бўлган болалар ўртасида ўтадиган Осиё биринчилигида қатнашадилар.

АКЦИОНЕРЛАР ДИҚҚАТИГА!
«ЎЗҚИШЛОҚЭЛЕКТРҚУРИЛИШ»
АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ
2000 ЙИЛ 14 ЯНВАР КУНИ СОАТ 10.00 ДА АКЦИЯДОРЛАРНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИНИ ЎТКАЗАДИ
КУН ТАРТИБИ:
1. «Ўзқишлоқэлектрқурилиш» акциядорлик жамиятининг таркибига ўзгартириш киритиш тўғрисида.
2. «Ўзқишлоқэлектрқурилиш» акциядорлик жамиятининг янги таҳрирдаги Уставини тасдиқлаш тўғрисида.
3. Бошқа турли масалалар.
Йиғилиш Самарқанд шаҳар, М. Миршаропов кўчаси, 7.уйда, акциядорлик жамиятининг мажлислар залида ўтказилади. Рўйхатдан ўтказиш соат 8.00 да бошланади.
Has@2388
КУЗАТУВ КЕНГАШИ

Тошкент шаҳар капитал қурилиш бош бошқармаси
2000 йилда фуқаролик аҳамиятига молик бўлган объектлар (коллежлар, ижтимоий-маиший соҳа бинолари) қурилиши ва таъмирланиши бўйича пудрат савдолари ўтказилишини тасдиқлайди
Has@2380
Манзил: Тошкент ш., Навоий к, 2а. Т. 144-35-59.

ABN·AMRO
Мустақил Ўзбекистонда рақобатбардош банк тизимининг ривожланиши йўлида амалий қадамлар қўйилмоқда. Ҳукумат қарори билан банклар тизимидаги бир неча банкда ҳисоб рақами очиш ҳуқуқи каби муҳим тадбир қўллаб-қувватланди. 1999 йилнинг 1 декабридан бошлаб камида 200 нафар ходими бўлган корхоналар бу имкониятдан фойдаланишлари ва ўзлари учун иккинчи ҳисоб рақами очишга қайси банк қулай эканлигини аниқлаб олишлари мумкин.
Аминмизки, АБН АМРО Банк МБ Ўзбекистон АЖ худди шундай қулай банкдир. Энг бообрў «Euromoney» молия журнали томонидан АБН АМРО Банк МБ Ўзбекистон АЖ 1999 йилда Ўзбекистондаги энг яхши банк сифатида тан олинган.
АБН АМРО Банк МБ ЎЗБЕКИСТОН А.Ж. —
жамғармалар ҳақидаги ахборот сир тутилиши, сифатли, ишончли хизмат кўрсатиш кафолатини беради.
МИЖОЗЛАРИМИЗ САФИДА СИЗНИ ҲАМ КЎРИШДАН МАМНУНМИЗ ВА САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШ УМИДИДАМИЗ!
Бизнинг манзил: Тошкент ш., Ҳ.Олимжон майдони, Ғарбий томон, Бизнес-комплекс, 4-подъезд.
Телефон: 120-61-41.
2294

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги жамоаси Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг раиси Баҳодир Хўжаевга падари бузруквори
ЭРГАШ отанинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Гўштсутсавдо» давлат акциядорлик жамияти жамоаси ҳайдовчи Фотиҳ Абдуқаҳҳоровга падари бузруквори
Восиқ АБДУҚАҲҲОРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Республика «Ёғмойтамакисаноат» уюшмаси бошқаруви ва жамоаси «Андижон ёғ-мой» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти раиси Абдувоҳит Сотволдиевга падари бузруквори
Абдумўмин ҳожи СОТВОЛДИЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси жамоаси ва ҳайъати «Давархитектқурилишқўм» раиси Баҳодир Эргашевич Хўжаевга оталари
Эргаш ХЎЖАЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университети жамоаси Ангрен шаҳар умумтехника факультетининг собиқ декани
Садир БОЛТАЕВнинг
вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзуйжойжамғармабанк»нинг Меҳнат бўлими жамоаси «Ўзуйжойжамғармабанк» бошқаруви раиси Тимур Азимовга укаси
Бахтиёр АЗИМОВнинг
бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. РИЗАЕВ, С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0999, 23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ЎТБОСАРОВ.
Навбатчи — А. ЖЎРАЕВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 22.40
1 2 3 4 5 6